

Xuan Thuy- és Rogers-interjú a CBS televízióban

Az amerikai CBS országos tv-hálózat „Szemtől-szembe a nemzettel” című politikai műsorát kibővítve egyórás rendkívüli program keretében szúllaltatta meg előbb *Xuan Thuy* minisztert, a VDK Párizsban tárgyaló küldöttségének vezetőjét, majd Rogers amerikai külügyminisztert.

A VDK delegációjának párizsi szálláshelyén képszalagra rögzített és sugárzott interjújában *Xuan Thuy* rámutatott: Nixon elnök már kétszer megszegte az általa kezdeményezett bizalmas megbeszélések kezelésére vonatkozó kötelezettségvállalást. Először korábbi párizsi képviselője, Cabot Lodge nagykövet kért bizalmas megbeszéléseket, s ezt Nixon elnök 1969 novemberében nyilvánosságra hozta. Az újabb bizalmas megbeszélés-sorozat kezdetén dr. Kissinger kérte, hogy ezek tartalmát tartsák titokban, s azt senkinek, más amerikai-aknak se hozzák tudomására. „Mi megtartottuk ígéretünket, de Nixon elnök és dr. Kissinger a kötelezettségvállalást megszegve nyilvánosságra hozta a megbeszélések tartalmát. Ez akadályokat állít a további tárgyalások elé” — mondta *Xuan Thuy*.

Xuan Thuy a továbbiakban kijelentette, hogy a VDK nagyon jól megérti, mit akar Nixon elnök: „valójában folytatni akarja az amerikai csapatkivonásokat, de nem teljes mértékben. Olyan helyzetet óhajt, hogy az USA kreatívjaként létrehozott kormány továbbra is hatalmon maradjon Dél-Vietnamban”.

Ezután hangoztatta: ha Nixon valóban békés rendezést akar, akkor érdemi választ kell adnia a DIFK február 2-án elhangzott párizsi nyilatkozatára. *Xuan Thuy* szavai szerint a DIFK rugalmas rendezési javaslatát Thieu lemondása után nyitva hagyják a lehetőséget, hogy „egy bárki által vezetett saigoni kormányzat” és az ideiglenes forradalmi kormány megtárgyalja a politikai rendezés módjait.

A CBS munkatársai felvették: 1971-ben a VDK hajlandónak mutatkozott rá, hogy külön rendezék a kérdés katonai oldalát, vagyis, hogy a teljes amerikai kivonulás határidejének megjelöléséhez kövte bocsássák szabadon az amerikai hadifoglyokat. *Xuan Thuy* erre reagálva rámutatott: az 1971. október 3-án megrendezett saigoni elnökválasztások előtt az USA-nak kitűnő alkalma nyílt, hogy a háború katonai vonatkozásainak rendezésével párhuzamosan lehetővé tegye Saigóban a politikai rendezéshez nélkülözhetetlen változások, s „tisztessé kiút” találjon. Ehelyett az USA az általa irányított választási komédia-

val biztosította Thieu hatalmon tartását.

Ezzel olyan helyzetet teremtett, hogy a katonai és a politikai problémát csak együtt lehet megoldani.

Az interjú során ismételten megkérdezték, vajon Hanoi nem aggasztja-e az a lehetőség, hogy Nixon elnök és Csou En-laj „a VDK háta mögött” megállapodást köt Pekingben egy indoknái rendezésről. *Xuan Thuy* Csou En-laj nyilatkozatait idézte, amelyek szerint a KNK támogatja a DIFK 7 pontos, illetve legutóbb előterjesztett 2 pontos javaslatát.

Végül azt kérdezték *Xuan Thuy*-tól, milyen eredményt remél a VDK „előkészületben levő újabb offenzívájától”. Az ezzel kapcsolatos amerikai spekulációkról szólva *Xuan Thuy* kijelentette: „Tény, hogy Párizsban az amerikai küldöttség vezetője, Porter nagykövet s most legutóbb Rogers külügyminiszter is azt mondta, hogy mi offenzívára készülünk. Ez elgondolkodtatta bennünket: vajon nem arról van-e szó valójában, hogy az USA próbálja előkészíteni a közvéleményt a vietnami nép elleni újabb katonai kalandokra.”

„Ami bennünket illet, mi mindig is a párizsi tárgyalóasztalnál akartunk megállapodásra jutni a háború befejezéséről. Csupán arra van szükség, hogy Nixon elnök adjon pozitív választ a kétpontos, újabb tisztázó jellegű javaslatra, s akkor gyors rendezés lehet elérni!” — mondta befejezésül *Xuan Thuy*.

A CBS-műsor második felében *Rogers* külügyminiszter válaszolt a VDK képviselője által kifejtett álláspontra. Tagadta, hogy 1971. október 3-án előtt lehetőség volt a katonai rendezés különválasztására, mivel a másik fél ezt „mindig egy átfogó politikai rendezés részeként tekintette”. Ezzel az amerikai külügyminiszter közvetve megerősítette: nem a VDK álláspontja változott, hanem a saigoni elnökválasztási komédia megrendezésével szűnt meg az a lehetőség, hogy egy új saigoni kormányzat és a DIFK egymás közt rendezze a politikai problémákat, az amerikai fegyveres erők „tisztessé kivonulásával” párhuzamosan.

Rogers megismételte azt az állítását, hogy a VDK „csak annak fejében hajlandó ha az USA megadja az amerikai hadifoglyokat, ha az USA megadja a saigoni kormányzatot”. „Ez az USA teljes veresége lenne, ezt az USA nem teheti meg” — erősítette a külügyminiszter.

Az interjú további részében *Rogers* újabb támadást intézett Muskie szenátor mind az az ellen, akik az elnök 8 pontos tervezetnek bírálatával — úgy mond — „aláássák az USA tárgyalási pozíciót”.

Belpolitikai válság jelei Pakisztánban

Kuba és Japán elismerte Bangla Desht

Madzsibur Rahman, Bangla Desh miniszterelnöke határozottan és egyértelműen reagált *Bhutto* pakisztáni köztársasági elnök ismételt elhangzott taktikázó javaslatára, hogy mielőbb találkozzanak „Pakisztán két szárnya” kapcsolatainak megvitatására. A daccai kormányfő újságírók kérdéseire válaszul válaszolt: „Ha majd *Bhutto* úr már elismerte Bangla Desht, akkor kész lesznek találkozni és bármilyen kérdésről tárgyalni vele.”

Megnyílt a szovjet kereskedelmi hajók rendszeres járata a Szovjetunió és Bangla Desh kikötői között. A szovjet hajók a Szovjetunió ajándékaként rizst szállítottak Chittagong kikötőjébe.

Kuba hivatalosan elismerte a Bangla Desh Népi Köztársaságát — közölte az új állam új-delhi képviselője. A Kuba-i Köztársaság új-delhi ügyvivője a napokban Daccába utazik, hogy személyesen tárgyaljon a kormányával a döntéséről *Rahman* miniszterelnökkel.

Tokióban bejelentették: Ja-

pán hivatalosan elismerte Bangla Desht. A döntésről tájékoztatták a daccai és az islamabadi kormányt egyaránt.

Nyugati hírgyűnökségek Karachiból keltezték jelentéseiből arra lehet következtetni: *Bhutto* elnök Bangla Desh elleni vádaskodásaival egy bontakozó belpolitikai válságról kívánja elterelni a világ közvéleményének figyelmét. A pakisztáni lakosság egyre szélesebb rétegei követelik a rendkívüli állapot megindítását és a válság elhárítását.

Az ország más nagyvárosaiban sztrájkok vannak, egyikben a rendőrség lépett be a városba, s ezért a városban átmenetileg katonaság vette át a rend el- lenőrzését.

HÍRADÓ

Magyar-vietnami közös közleményt írtak alá Hanoiban

Hanoiban az elnöki palotában aláírták a közösen kidolgozott dokumentumokat. Az ünnepélyes aláírás megjelent *Pham Van Dong* és *Fock Jenő* vezetésével a két kormányküldöttség a szakértők kíséretében.

Az aláírásnál jelen volt *Tuong Chinh*, a VDP Politikai Bizottságának tagja, a VDK nemzetgyűlése állandó bizottságának elnöke és *Nguyen Phu Soai*, a DIFK hanoi állandó képviselőjének ideiglenes vezetője.

Elsőnek a magyar-vietnami nyilatkozat aláírására került sor. Ezt a dokumentumot *Fock Jenő*, a magyar párt- és kormányküldöttség vezetője és *Pham Van Dong*, a vietna-

mi párt- és kormányküldöttség vezetője írta alá.

Ezt követően *Fehér Lajos* az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes és *Le Thanh Nghi*, a VDP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes megállapodásokat írtak alá a Magyar Népköztársaság által a Vietnami Demokratikus Köztársaság részére az 1972. év folyamán nyújtandó térítésmentes katonai támogatásról s az új hitelekéről.

Az ünnepélyes aláírási aktsút követően került sor a VDP vezetői és a *Fock Jenő* miniszterelnök vezette magyar párt- és kormányküldöttség találkozójára.

Teljesen egyetértettünk a legfontosabb nemzetközi kérdések megítélésében. Ezt kifejezésre is juttattuk a látogatásunkról szóló közös közleményünkben. Innen, az önközép fővárosától nem is olyan messze húzódik az amerikai imperializmus és csatlósi elleni közvetlen harc frontvonala. Ennek megfelelően megbeszéléseink az első helyen szerepeltek az Amerikai Egyesült Államok agressziója teremtette súlyos helyzet kérdései. Újból hangsúlyoztuk, hogy a vietnami nép igazságos honvédő harcához a testvéri szocialista országok, köztük a Magyar Népköztársaság, továbbra is sokoldalú politikai, erkölcsi, gazdasági és katonai támogatást nyújtanak. Elítéljük az amerikai és a nemzetközi közvélemény félrevezetését célzó, Nixon-féle nyolcpontos javaslatot, és teljes mértékben támogatjuk a Vietnami Demokratikus Köztársaság, valamint a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány legutóbbi nyilatkozataiban foglalt programot, amely kijelöli az agresszió és következményei felszámolásának egyedüli lehetséges útját.

A hős vietnami nép iránti következetes szolidaritásunk politikánkban elválaszthatatlan része. Magyarországon mindenki meg van győződve arról, hogy az önközép harca az egyetemes emberiség társadalmi haladásáért, így értünk is folyik.

Úgy érzem, hogy vietnami elvtársaink, a párt és a kormány vezetői segítségével mindent megtehetünk, hogy teljesítsük a pártunktól, a kormányunktól és a magyar néptől kapott megbízatást. Hazatérve örömmel jelentjük, hogy látogatásunk eredményes volt. Hozzájárult a két testvéri szocialista ország barátságának, együttműködésének erősítéséhez és továbbfejlesztéséhez. Ígérjük, hogy odahaza részletesen beszámolunk majd mindarról, amit az önközép országában tapasztaltunk. Átadjuk népünknek a hős, hosszú harcokban edzett testvéri vietnami nép forró üdvözlétét.

Pham Van Dong válasza

Fock Jenő pohárköszöntőjére *Pham Van Dong* válaszolt.

A VDK miniszterelnöke beszédében többek között ezeket mondotta:

Tiszta szívből őszinte köszönetünk fejezzük ki *Fock Jenő* elvtársnak pártunkról, kormányunkról, és népünkéről, Amerika-ellenes honvédő ellenállásunkról, és észak-vietnami szocialista építésről elmondott szép, testvéri szavaiért.

A VDP, a VDK kormánya és a vietnami nép nevében őszinte és mély hálánkat fejezem ki az MSZMP-nek, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormánynak és a magyar népnek a vietnami nép forradalmi ügyéhez nyújtott állandó erőteljes támogatásáért és teljes szívből való segítségéért.

Vietnami tartózkodásuk során tapasztalhatták, hogy népünk mennyire tiszteli és szereti a testvéri magyar népet, mennyire csodálja a magyar nép ragyogó sikereit.

Nagy örömmel tölt el bennünket a vietnami és a magyar nép közötti állandóan fejlődő szívélyes kapcsolat.

A küldöttségeink közötti tárgyalások elvtársi, testvéri légkörben zajlottak le. Ez a tárgyalás elvezetett a vietnami-magyar nyilatkozathoz, megállapodásaink mostani aláírásához. Mindez a közöttünk levő nagy barátság szép megnyilvánulása.

A VDP-nek, a VDK kormá-

gatásokon megismerkedtünk a vietnami munkások, parasztek, fiatalok, katonák képviselőivel. — Bár csak rövid idő állt rendelkezésünkre, arra mégis elegendő volt, hogy felejthetetlen élményeket, gazdag tapasztalatokat szereztünk. Rendkívül mély benyomást gyakorolt ránk a vietnami népnek az imperialista agresszió elleni harcban tanúsított kitartása, bátorsága és áldozatvállalása. — Legutóbb 1965-ben jártam önkönl. A most szerzett személyes benyomásaim alapján is elmondhatom, hogy a vietnami nép, teljes győzelmének tudatában változatlan hősiességgel és lelkesedéssel harcol az amerikai imperializmus és bábjai ellen, a katonai, a diplomáciai, a politikai és a gazdasági építőmunka frontján.

A legnagyobb elismeréssel szemléltük a szocialista építőmunkában kifejtett lendületet, szorgalmat és lelkesedést.

Látogatásunk merleget megvonva — úgy vélem — megállapíthatjuk, hogy jól kihasználtuk a rendelkezésünkre álló időt. Tárgyalásaink mindenben megfeleltek előzetes várakozásainknak. Megbeszéléseink során áttekintettük együttműködésünk eddigi eredményeit, és megvitattuk a jövőre vonatkozó terveinket.

A Scintea cikke a román-szovjet barátsági szerződésről

„A testvéri barátság és együttműködés történelmi dokumentuma” a címe a *Scintea* cikkének. A román lap megemlékezik a szovjet-román barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 24. évfordulójáról — jelenti az *Agerpres*.

A népi forradalom évelben a román-szovjet kapcsolatok kiterjedtek és magasabb fokra emelkedtek. A kétoldalú kapcsolatoknak ezt az új állapotát rögzítette az 1948 februárjában aláírt barátsági és együttműködési szerződés, ez a nagy politikai és gyakorlati jelentőségű dokumentum, amely politikai és jogi alapjává lett e kapcsolatok kiszélesítésének és elmélyítésének minden területén.

A barátság és az együttműködés folyamatosága az összes szocialista országokkal — rendíthetetlen alapja, ténye Románia külpolitikájának, egész nemzetközi tevékenységének. A Szovjetunióval fennálló és a román külpolitikában első helyen álló szoros baráti kapcsolatok, amelyeket a rendszerek azonossága, a közös marxista-leninista és a kommunizmus építéséért folytatott közös harc erősítettek — a román nép igen nagyra becsüli. Döntő fontosságú a két ország kapcsolatainak kiszélesítése szempontjából a Román Kommunista Párt és a Szovjetunió Kommunista Pártjának kölcsönös szolidaritása, a két nép érdekében és a nemzetközi kommunista mozgalom egysége javára.

Fock Jenő pohárköszöntője

A magyar párt- és kormányküldöttség fogadást adott, amelyen részt vettek a VDP és a VDK vezetői, a vietnami párt- és kormánydelegáció tagjai, számos közéleti személyiség, valamint a Hanoiban akkreditált diplomáciai képviseletek sok vezetője és tagja.

A forró testvéri, baráti légkörben lefolyt fogadásán *Fock Jenő* és *Pham Van Dong* mondott pohárköszöntőt.

A magyar miniszterelnök többek között hangsúlyozta:

— Most, hogy látogatásunk lassan végéhez közeledik, küldöttségünk és a magam nevében szeretnék ismételt szívből jövő köszönetet mondani a szíves meghívásért, a gazdag programért, a sok-sok baráti figyelmességért, amely mindenképp megnyilvánult küldöttségünk iránt az önközép országában. Találkoztunk a vietnami nép képviselőivel, forró hangulatú gyűléseken és láto-

gatásokon megismerkedtünk

Szadat befejezte külföldi útját

Anvar Szadat egyiptomi elnök befejezte tárgyalásait *Khadafi* líbiai államfővel, és Benghaziból hazatért Kairóba. Szadat Moszkvában a szovjet vezetőkkel, majd Brioni szigetén *Tito* elnökkel tárgyalt. Hazajövet tájékoztatta moszkvai és belgrádi tárgyalásairól az Arab Köztársaságok Szövetsége két másik tagországának vezetőit.

Az egyiptomi vezető Moszkva és Belgrád után először a szíriai államfőt, Asszad tábornokot kereste fel, majd az arab föderációban résztvevő harmadik ország, Líbia elnökéhez repült. *Khadafi* kezdetől fogva a közel-keleti válság katonai megoldásának egyedül üdvözítő volta mellett szállt síkra.

Kairóban minden alapot nélkülözönek minősítik *Rogers* külügyminiszter nyilatkozatát, amelyben azt a reményt fejezte ki, hogy néhány héten belül megkezdődhetnek — amerikai közvetítéssel — az egyiptomi-israeli tárgyalások a Szezi-csatorna újramegnyitására. *Sisco* külügyminiszter-helyettes bejelentette, hogy egy-két héten belül érintkezésbe lép Kairóval a közvetet tárgyalások ügyében.

Az amerikai közvetítési kísérletek kilátástalanságát mi sem bizonyítja jobban, mint *Dajan* izraeli hadügyminiszter New York-i nyilatkozata, amelyben azt a benyomását közölte, hogy van lehetőség a Szezi-csatorna újramegnyitására, éspedig az izraeli csapatok visszavonása, a vízi út keleti partján elfoglalt állások átengedése nélkül.

Az izraeli magatartás ilyen irányú alakulását csak az Egyesült Államok magatartása magyarázza. Egyfelől az a tény, hogy az amerikai kormány márciustól kezdve 43 Phantomot és 80 Skyhawkot szállít Izraelnek, másfelől az az elhatározás, hogy a közvetett tárgyalásokon szabad kezdet ad Izraelnek, azaz a saját rendezési terveit visszavonva, beéri a postás semmire sem kötelező szerepével. Mindez alátámasztja azt az egyiptomi értékelést, hogy az Egyesült Államok minden eddigien messzebbre ment Izrael támogatásában, közvetlenül részesevé vált az arab népek ellen folytatódó agresszióknak. E felismerés tükrében az amerikai közvetítés erőltetése csupán átlátszó időhúzó manőver, amely az arab és a nemzetközi közvélemény félrevezetésére szolgál.

Az amerikai-israeli manőver fő célja azonban a Jarring-misszió felújításának megakadályozása. Szadat moszkvai látogatása, a szovjet-egyiptomi tárgyalásokról kiadott közlemény végképp sarokba szorította, nyílt állásfoglalásra kényszerítette a politikai rendezés ellenzőit. Moszkva és Kairó határozottan állást foglalt a Biztonsági Tanács határozatán alapuló közel-keleti rendezés mellett, s ebből kiindulva, az ENSZ-közgyűlés december 13-i határozatával összhangban sürgette a Jarring-misszió haldéktalan felújítását. Ez az állásfoglalás világossá teszi, hogy továbbra is nyitva áll az út a békés rendezés felé.

Smith tájékoztatta az Atlanti Tanácsot a SALT eredményeiről

Gerard Smith, a SALT-tárgyalásokon részt vevő amerikai külügyminiszter vezette vilámlátogatásra Brüsszelbe repült, és tájékoztatta az Atlanti Tanácsot — a NATO-országok állandó képviselőinek testületét — a hadászati fegyverzetek korlátozása ügyében folyó tárgyalások legújabb eredményeiről.

Az MTI jelentése szerint bécsi politikai körökben ismét az érdeklődés középpontjába került az osztrák fővárosban befejezéshez érkezett szovjet-amerikai tanácskozás. A hadászati fegyverrendszerek korlátozásáról tárgyaló két küldöttség a múlt esztendő november 15-én kezdte a bécsi forduló, amely a tanácskozások kezdete óta a hatodik szakaszban fejele meg.

A SALT-tárgyalások bécsi ülészakánának berekesztésével kapcsolatban a New York Times „jól tájékozott forrásokra” hivatkozva azt írja: „a Fehér Ház a tárgyalásokat érintő néhány kulcsfontosságú döntését Nixon elnök február 21—28 között lezajló kínai látogatása utánra halasztotta”.

Szükségállapot Angliában a sztrájk miatt

Maduling belügyminiszter elnökletével úgy döntött az angol kabinet különbözőbizottsága, hogy szükségállapotot hirdet ki. A kormány ezzel akarja letörni a 280 000 bányász ötödik hete tartó béremelési sztrájkját. A törvények értelmében a kormányoknak a szükségállapot kihirdetéséhez ki kell kényszeríteni a titkos tanács felhatalmazását. A megfelelő rendeletet az alsóházban olvassák fel. Ezután az elektromos művek igazgatósága belátása szerint kapcsolható az áramellátás.

Az angol kormány több ülésen tárgyalja az észak-írországi helyzetet. Kormánykörökben azt remélik, hogy a közeli napokban olyan légkör alakul ki, amelyben politikai alternatívákat vehet fontolóra. Az észak-írországi polgárjogi szövetség elutasította a kormány ismételt felvetett tárgyalási ajánlatát, és előfeltételként az internálások megszüntetését követelte. A kormány azonban maximálisan arra hajlandó, hogy — és ez is előrelépés — tárgyaljon az internálásokról.

Patrick Hillery, az Ír Köztársaság külügyminisztere Párizsban megbeszélést tartott Maurice Schumann francia külügyminiszterrel.

WALDHEIM:

Mindkét Németországot fel kell venni az ENSZ-be

A főtítár az európai biztonságról, a Közel-Keletről és Észak-Írországról

Kurt Waldheim ENSZ-főtítár New York-ban tartott sajtóértekezletén állást foglalt a Német Demokratikus Köztársaság mielőbbi ENSZ-tag-sága mellett. Hangoztatta: „Meggyőződésem, hogy a két német állam felvétele a világ-szervezet érdekeivel összhangban lenne. Mindig is az ENSZ egyetemessége mellett szálltam síkra. Úgy vélem, hogy a legutóbbi közgyűlésen e tekintetben sikerült nagy lépést tenni.”

Kitért a Stockholmban tervezett nemzetközi környezetvédelmi értekezletre is. Kijelentette, hogy ez az év egyik jelentősebb értekezlete lesz. Eppen ezért rendkívül fontos, hogy a tanácskozás sikerrel végződjék, s valamennyi érdekelt fél együttműködnie. Mint ismeretes, az Egyesült Államok nyomására az ENSZ-közgyűlésen olyan határozatot fogadtak el, amely kizárja az NDK, a VDK és a KNDK részvételét az ENSZ védőköszeg alatt rendezendő értekezleten. Miként a szocialista országok rámutattak, ez a döntés a konferencia munká-

jának eredményességét veszélyezteti. A főtítár igenlően válaszolt arra a kérdésre, hogy az európai biztonsági értekezlet megtartása hozzájárulna-e az európai béke megszilárdításához. Rámutatott: minden regionális erőfeszítés hasznos, mert elősegíti az ENSZ-nek azt a fáradozását, hogy szavatolja a világ békéjét.

Waldheim helyeselte Gunnar Jarring ENSZ-megbizott erőfeszítéseit, hogy a Biztonsági Tanács nevezetes határozatára támaszkodva találjanak megoldást a közel-keleti válságra. A főtítár hangoztatta: „eltökéltük, hogy folytatjuk a missziót, mert erre minden alapunk megvan”.

Közölte: változatlanul fenn tartja azt az ajánlatát, hogy az érdekelt felek beleegyezése esetén hajlandó közvetítő szerepet vállalni az észak-írországi konfliktus politikai rendezéséért. Mint ismeretes, Waldheim felajánlotta szolgálatait, London azonban „beügyének” minősítette az észak-ír kérdést, amelyet bármiféle „kíső beavatkozás” csak súlyosbíthatna.

Kairóban felháborodást keltett Nixon kongresszusi üzenete

Részmegállapodás Jordánia és Izrael között?

Kairóban általános felháborodást keltett Nixon elnök kongresszusi üzenete, amelyben a Szovjetunióra próbálta hárítani a felelősséget a közel-keleti válság eszkalációjáért. Szidki miniszterelnök parlamenti zárszavában hangsúlyozta, hogy Egyiptom nem hagyja megfélemlíteni magát az amerikai fenyegetésektől. — „Nem mondunk le jogainkról — jelentette ki. — Nem mondunk le egyetlen talpalatnyi földünkön, sem a palesztinai nép jogairól”.

A kommentárok rámutatnak, hogy Nixon az Egyiptomnak nyújtott szovjet katonai támogatásra hivatkozva próbálja utólag igazolni az izraeli agresszió fokozódó amerikai támogatását, azt, hogy Izrael márciustól kezdve 42 Phantomot és 80 Skyhawkot kap az Egyesült Államoktól, s ezzel párhuzamosan amerikai fegyverek hazai gyártására rendezkedik be. Nixon üzenete arról tanúskodik, hogy Washington nyíltan azonosítja magát a terjeszkedni vágyó agresszor törekvéseivel. Ebből

kiindulva természetesnek és szükségesnek tartja az arab területeket megszálló izraeli katonai támogatást, de magából kikelve tiltakozik a törvényes jogaik helyreállításáért, az ellenség által bitort területet felszabadításáért küzdő arab népek szovjet támogatása ellen.

Anvar Nuszeiba, Jordánia volt hadügyminisztere — jelenleg az izraeli megszállás alatt levő arab Jeruzsálem lakója — a Maariv című lapnak adott nyilatkozatában közölte: a közelmúltban „politikai kérdésekről” tanácskozott Meir izraeli miniszterelnökkel és Dajan hadügyminiszterrel, de tagadja, hogy közvetítő szerepe lenne.

A volt hadügyminiszter a továbbiakban kifejtette azt a véleményét, hogy a két ország vezetőinek maguknak kellene a komplex problémák egész sorát megoldaniuk. Arra a kérdésre, miért nem közvetít Jordánia és Izrael között legalább részmegállapodások ügyében, kijelentette: „részmegállapodások már vannak”.

Bangla Desh felvételét kérte a Brit Nemzetközösségből

Közleményt adtak ki Indira Gandhi indiai kormányfő és Mudsibir Rahman, a Bangla Desh Népi Köztársaság miniszterelnökének tárgyalásairól.

A közlemény bejelenti, hogy március 25-ig kivonják a Kelet-Bengáliában állomásozó indiai csapatokat. A pakisztáni hadsereg véres terroruralma megkezdődésének első évfordulójára az utolsó indiai katona is elhagyja Bangla Desh, a volt Kelet-Pakisztán területét.

A nemzetközösségi ügyek minisztériumának hivatalos közlése szerint a Bangla Desh Népi Köztársaság kérte felvételét a Brit Nemzetközösség tagállamainak sorába.

Háromnapos hivatalos indiai látogatását befejezve, sajtóértekezletet tartott Sir Alec Douglas-Home brit külügyminiszter.

Amerikai manőver az indokínai szálak összekuszálására

Mike Mansfield, a szenátus demokrata párti többségének vezére javasolta a szenátusban, hogy Laosz és Kambodzsza képviselőinek meghívásával szélesítsék ki a vietnámi háborúról három éve eredménytelenül folyó párizsi négyes értekezletet. „Ami korábban egy mérséklődő háború volt, az három egymásba kapcsolt háborúvá vált az 1970-es kambodzsai invázió és a Laosz elleni 1971-es támadás következtében” — állapította meg a szenátor.

Mansfield indítványa nagy érdeklődést keltett washingtoni politikai körökben, annál is inkább, mivel jól tájékozott források szerint Nixon elnök is arra készül, hogy diplomáciai lépésekkel összekapcsolt elnökválasztási ütemtervének bizonyos pontján maga is indítványozza majd egy indokínai békeértekezlet összehívását. Washingtoni megfigyelők tudni vélik, hogy Nixon elnök ehhez a tervéhez szeretné elnyerni a február utolsó hetében sorra kerülő pekingi látogatása alkalmával a kínai vezetők támogatását. Mint ismeretes, Nixon elnök látogatásának bejelentését követő megnyilatkozásaiban Peking — korábbi álláspontjával ellentétben — már nem zárkózott el egy indokínai értekezlet összehívásának gondolatától, fel-téve, ha az ázsiai hatalmak játsszák a fő szerepet.

Az UNESCO évi statisztikája

Hányan vagyunk a földön, mennyit olvasunk, hány rádió és tévé van?

Az UNESCO most adta ki Párizsban legfrissebb statisztikai évkönyvét, amely több mint 200 ország adatai alapján majdnem 800 oldalon igen érdekes képet ad a világ kulturális és oktatási helyzetéről. Az évkönyv az 1969-es helyzetet tükrözi.

Eszerint 1969-ben összesen 496 000 könyvet adtak ki, az 1955-ben megjelent 285 ezerhez képest. Első helyen a Szovjetunió szerepel, majdnem 75 000 könyvvvel, a második az Egyesült Államok (62 000), majd a két Németország, Nagy-Britannia és Japán következik (33—31 ezer). A Szovjetunió a példányszámot tekintve is megelőzi az Egyesült Államokat. A Szovjetunióban ezer lakosra 313, az Egyesült Államokban 226 könyv jut. A leggyakrabban fordított szerzők sorrendje: Lenin, Shakespeare, Simonon, Verne Gyula, Gorkij, Marx, Tolsztoj, Dosztojevszkij.

1959-ben 7350 napilap jelent meg, összesen 275 millió példányban, ezer lakosra 122 példány jutott. 1969-ben 7680 napilap 365 millió példányban, ezer lakosra 130. Amíg Észak- és Dél-Amerikában, Ázsiában és Óceániában e tíz év alatt valamivel nőtt a napilapok száma, addig Európában —

a Szovjetuniót leszámítva — 2020-ról 1800-ra csökkent. A Szovjetunióban 1956 és 1969 között 500-ról 630-ra emelkedett a napilapok száma.

Az Egyesült Államokban 42. Európában viszont csak 12 kiló az egy személyre jutó évi újságpapír. 1969 végén 653 millió rádiót (majdnem kétszer annyit, mint tíz évvel ezelőtt) és 251 millió tévékészüléket tartottak nyilván. Az Egyesült Államokban ezer lakosra 1300, míg Európában 280 rádiókészülék jutott. A tévékészülékek aránya pedig (szintén ezer lakosra) 397:188 Amerika javára.

Az általános iskolákban 331, a középiskolákban 106, az egyetemeken és a főiskolákon 23 millióan tanultak 1969-ben.

Meghökkenítő az analfabéták még mindig igen magas száma: 1969-ben 780 millió volt az írástudatlan. Ez a föld összlakosságának 22 százaléka.

A földön 1969-ben 3 milliárd 552 millió ember élt, 1950-ben még csak 2 milliárd 517 millió. Becslések szerint 1980-ban 4,5 milliárd, öt évvel később 5 milliárd lesz a világ népessége. Ez utóbbinak több mint a fele (2,7 milliárd) 24 éven aluli lesz.

A közel-keleti konfliktusról

Szovjet-brit tanácskozások

Joseph Godber, brit külügyi államminiszter magához kérette Szmirnovszkij, londoni szovjet nagykövetet, s egyórás beszélgetésen vitatta meg vele a közel-keleti helyzetet, valamint a kétoldalú kapcsolatokról néhány kérdést.

Brit források az eszmecsere hasznosnak és barátságosnak minősítették.

Az AFP megjegyzi, hogy a Közel-Kelet ügyében korábban időszakos konzultációk folytak a Szovjetunió és Nagy-Britannia között, s alkalmasint ezek felújításáról lehet most szó.

Ugyancsak az AFP írja, hogy London a következő kérdések érdeklik:

Milyen feltételekkel hajlandó Egyiptom közvetett tárgyalásokat kezdeni Izraellel a Szezei-csatorna megnyitásáról, s a közel-keleti válság ezzel összefüggő részleges rendezéséről?

Mi lenne a feladata ezeken a tárgyalásokon az ENSZ közvetítőjének, Gunnar Jarringnak?

Általában véve, Anvar Szadat egyiptomi elnök milyen lehetőséget részesít előnyben: a háborút vagy a diplomáciát? Nagy-Britannia, mint a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatának megkövetelője, továbbra is aktív részt kíván vállalni a közel-keleti válság rendezésében.

Pakisztán hazánkkal is megszakította diplomáciai kapcsolatát

A Magyar Népköztársaság Külügyminisztériumához érkezett jelentés szerint a pakisztáni külügyminisztérium közölte, hogy Pakisztán megszakítja diplomáciai kapcsolatát Magyarországgal, mivel hazánk független, szuverén államként elismerte Bangla Desht.

A Magyar Népköztársaság és Pakisztán között a legutóbbi években kölcsönösen előnyös, jó kapcsolatok alakultak ki, fejlődött a két nép barátság. A pakisztáni kormány döntését ezért sajnálatosnak tartjuk, és kifejezzük reményünket, hogy a pakisztáni vezetést mielőbb felülvizsgálja álláspontját.

Ez ideig 17 ország — India, Bhutan, az NDK, Mongólia, Bulgária, Lengyelország, Burma, Nepál, Jugoszlávia, a Szovjetunió, Csehszlovákia, Magyarország, Ciprus, Ausztrália, Új-Zéland, Kambodzsa és Fidzsi — ismerte el Bangla Desht. További hat ország — Finnország, Dánia, Svédország, Norvégia, Ausztria és Barbados — elvi döntést hozott az elismerésre.

A Bangla Desht elismerő országok közül Pakisztán kilenccel — India, Bhutan, Bulgária, Mongólia, Lengyelország, Jugoszlávia, Ciprus, Csehszlovákia, Magyarország — szakította meg diplomáciai kapcsolatát. Azoknak az országoknak a külképviseletei, amelyekkel Pakisztán a diplomáciai kapcsolatokat megszakította, egyelőre állomás helyükön maradtak, és folytatják diplomáciai tevékenységüket.

VILÁGHÍRADÓ

A versailles-i világtalálkozó

A TÖRTÉNELMI IDŐK új hajnalára virrad a Párizs melletti Versailles: a nemzetközi békeközpontban képviselőket több mint hatvan ország több mint ezer delegátusa — sokrakk között hazánk küldöttségével — világertekezletet tart az indokínai népek békéjének és függetlenségének támogatására, az amerikai háborús propaganda hazugságainak leleplezésére; a nemzetközi közvélemény tájékoztatására azokról a bűntettekről, amelyeket az agresszor követ az Indokínában.

Van talán valami sorsszerűség abban, hogy itt, ahol 1783-ban aláírták az Amerika függetlenségi háborújának véget vető békeszerződést, éppen ezen a helyen mondanak most ítéletet a békeszerető népek nevében a földkerekség politikai, társadalmi, szakszervezeti és vallási szervezeteinek képviselői az USA expanziós háborúja fellett, amelyet Dél-Vietnamban, Kambodzsában és Laoszban folytat csatlósai közreműködésével. Még a világertekezlet előtt néhány nappal meglepetéssel és felháborodás-

február eleji nyilatkozatában kétséget kizáró momentumokat említ. Először: nemcsak a Csendes-óceán partjaitól az Atlanti-óceánig, San Franciscótól New Yorkig tudják milliók és milliók, hogy az indokínai katonai győzelem csupán a propaganda mítosza volt, hanem a kormány is különbséget tesz már a „teljes” vagy „nem teljes” amerikai vereség között. Másodsor: nehogy az eddigi „óriási erőfeszítések” hiábavalónak bizonyuljanak, az Egyesült Államok ilyen vagy olyan módon, de folytatni kívánja a háborút, az agressziót.

ÉVEKEL EZELETT Stockholmban tanúja voltam egy kibontakozó helyi mozgalomnak, amelyet „Stoppa kriget i Vietnam”-nak — „Legyen vége a háborúnak Vietnamban!” — neveztek el. Ezt a mozgalmat követte — svéd kezdeményezésre — az első Vietnam-konferencia (1967), majd a többi, ugyancsak a svéd fővárosban. Minden becsületet, józan gondolkodású ember átérezte akkor a világon e konferenciák jelentőségét. Ma már különösen éppen nem mondható módon a washingtoni külügyminisztérium szövegje kifejezte „sajnálkozását” ezekkel az értekezletekkel kapcsolatban. Sajnálkozott a nemzetközi szolidaritás hangja miatt, sajnálkozott, mert tudomásul kellett vennie, hogy a szocialista or-

szágok és a világ többi haladó erői támogatják azokat, akik hazájukat és szabadságukat védik Délkelet-Ázsiában. A svédországi értekezletek tükröként vetítették előre a jövőt; tisztázták a békét, hogyan bontakozhat ki a béke szolgálatába állított akarat eddig még nem tapasztalt nagyságrendű segítő akcióvá, amelynek most Versailles-ban lehetünk tanúi. „Historia docet” — „A történelem tanít” — tartja a régi mondás. Ez érvényes napjainkra is. Mire figyelmeztet hát bennünket a világeseemények jelenlegi alakulása?

Elsősorban arra, hogy a békéjéért és nemzeti függetlenségéért immár hosszú évek óta küzdő indokínai nép Európa népeit, Amerikát, de az egész Földet is védelmezi a háború lángjától. Hiszen mialatt Versailles-tól 23 kilométernyire, a párizsi Kléber sugárút tárgyalótermében az amerikai fél húzó-halasztó taktikát alkalmaz a „rugalmasság” hangoztatásával, és lényegében nem ad konkrét feleletet sem a VDK, sem a DIFK békejavaslataira, azáltal innen több ezer kilométernyire, a Pentagon „megtorlással” fenyegetőzik; elrendeli a szőnyegbombázásokat Indokínában; hatalmas mennyiségű hadianyagot szállít oda, s fenntartja a háborús tüzet a világnak abban a részében. Teszi ezt a bábormá-

Akik szeretetet fizetnek a főberletért

A tartási és az életjáradéki szerződésekéről

Szerencsés jogalkotói eljárás az olyan, amely egyetlen intézkedéssel több társadalmi problémát old meg vagy legalábbis enyhít. Ezek közé tartozik a tartási és az életjáradéki szerződésekéről szóló kormányrendelet. A civilizált társadalmak két nagy gondjának együttes megoldására irányul a szóban forgó jogszabály a lakáshiány enyhítésére és az ellátatlan öregek támogatására. Az átlagos életkor meghosszabbodásával és a születések számának csökkenésével ugyanis együttjár a társadalom „előregedése”, vagyis egy adott népességben belül egyre több az idős korosztályú személy. A másik probléma, a lakáshiány az ipari központokká fejlődő városok nagyarányú kialakulására vezethető vissza. A városok ugyanis magukhoz vonzzák a falusi munkaerő számot tevő részét, ámde az ipari központok fejlődésével a lakásépítés gyak-

ran nem tart lépést. A két probléma, vagyis az „előregedés” és az iparosodástól elmaradó lakásfejlesztés annyiban függ össze, hogy a városi és falusi származású fiatal városi munkavállalók tömegei mintegy „rátelepülnek” a régebbi városiakokra, közöttük az egyre számot tevőbb hányadot kitevő öregekre.

Akár az idős korú népesség problémáit, akár a lakás iránti és eddig ki nem elégített szükségleteket tekintjük, a megoldás összes módozatai természetesen nem várhatók egyetlen jogszabálytól. Hozzátehetjük ehhez: a megoldás módozatai csak részben jelölhetők ki törvényhozási úton. A tartási és az életjáradéki szerződésről szóló rendelkezésekben a jelzett problémák megoldásához való hozzájárulást abban látjuk, hogy lakáshoz juttatják az előregedett bérlők eltartását vállaló lakástalánokat.

A szerződéskötéssel összefüggő teendők

A tartási vagy az életjáradéki szerződés megkötése a két félnek, s ha létrejött a megegyezés, a feleket eltartónak, illetőleg eltartottnak nevezjük. Ki lehet eltartott? Lakásjogi szempontból mindenekelőtt szükséges, hogy az eltartott lakástulajdonos vagy lakásbérlő legyen. (A lakástulajdonosi minőséget hitel érdemlően a telekkönyv tanúsítja, a lakásbérlési szerződéssel a bérlet ténye igazolható.) Fogas kérdés a határ esetekben annak eldöntése, hogy az eltartási szerződést csak munkaképtelen, előregedett, gondozásra, ápolásra szoruló személlyel lehet-e kötni. Igaz, főszabályként érvényes, hogy az eltartott csak ilyen személy lehet, mégsem állíthatjuk, hogy pl. egy makkegészséges hatvanéves férfi ne lehetne tartási szerződésben eltartott, ha pl. az illető történetesen egyedül él, és szüksége van egy fiatal házaspár szeretetére, takarításra, főzésre, pótlókára. Tartási szerződést csak visszaélésszerűen tilos kötni. (Pl. a bírói gyakorlat szerint kezelőorvosnak a betegét.)

Ki lehet eltartó? Eltartó lehet mindenki, aki a tartási szerződésben vállalt szolgáltatásokra anyagilag és fizikailag képes. Az anyagi képesség azt jelenti, hogy az eltartónak megfelelő jövedelemmel kell rendelkeznie a szerződő fél eltartásához. Mivel az eltartási szerződéshez rendszerint olyan szolgáltatások is tartoznak, mint pl. ápolás, ételkészítés, takarítás, az eltartónak testileg alkalmasnak kell lennie ezeknek a mun-

káltnak az elvégzésére. Nem jogi akadály azonban, ha az eltartó — az eltartott beleegyezésével — a szerződés teljesítése körében más személy vagy szerv szolgáltatást is igénybe veszi. (Pl. kifőzdéből hozat vacsorát, a Patyolatnál mosat, a nagytakarítást bejárónővel végezteti stb.)

A tartási, illetőleg az életjáradéki szerződés sajátos elemei a szerződésben kikötött szolgáltatások tekintetében különböznek el egymástól. A tartási szerződés lényege a másik fél eltartása. Alapvető tartalmát az eltartott élélemmel való ellátás, környezetének és ruhájának tisztán tartása, gondozása, gyógyíttatása és elmentetése alkotja. A tartási szerződés ellenértéke az eltartott részéről az, hogy halála után lakását az eltartó kapja meg. (Erről az alábbiakban lesz szó.) Itt említjük meg azonban, hogy jogunk ismeri az ingyenes tartást is, ami különösen nemes jótett, mert önzetlenül történik. A tartás ellenértéke nemcsak a lakás lehet, hanem az is, hogy az eltartó az eltartott örökösévé válik.

Az életjáradéki szerződés lényege, hogy a kötelezett nem végez különféle természetbeni szolgáltatásokat a jogosult javára, hanem rendszeresen ad meghatározott pénzüsséget vagy természetet. Az életjáradéki szerződés nem jár annyi fáradsággal, mint a tartási szerződés, tehát kevesebb előnyt is fűz hozzá a jog. Életjáradéki szerződéssel csak kivételesen szereshető meg lakásbérlési jog.

A szerződés formáságai és jóváhagyása

Óvakodva írjuk le a tartási szerződésekkel kapcsolatban a „formáság” szót, melyen azt értjük, hogy ezt a szerződésfajtát írásba kell foglalni. Nem tekinthető formáságnak azonban az írásbeli alak anynyiban, amennyiben az írásos alak megmondottságra, alapos, körültekintő eljárásra ösztönöz. Fogadjuk el jó tanácsként, hogy inkább bízz szívesen hosszabb szerződés mint tíz évvel rövidebb élet a pontatlan, hiányos ügyletkötés okozta utólagos fíglalmak miatt!

A tartási szerződések jogi védettsége

Az igazgatási szerveknek juttatott békéltető szerep jelzi, hogy az állam kiemelt, sajátos jelentőséget tulajdonít annak, hogy a tartási szerződés betöltsék rendeltetésüket. Az igazgatási osztály ugyanis szükség esetén a felek között békéltetőként lép fel, és ellenőrzi a szerződések teljesítését. Ugyanehhez a tanácsai szervhez kell bejelenteni a szerződésben beállott változásokat. A jogszabályok azt is bizonyítják, hogy a jogalkotó — helyesen — különös gondot oltal-

A tartással vagy életjáradékkal vegyes öröklési szerződés írásbeli alakját a törvény szigorú feltételekhez köti. Ezek közül legfontosabb, hogy az okiratot két tanúnak is alá kell írni. Az állampolgár tulajdonában álló ház bérlőjével kötendő tartási szerződéshez a háztulajdonos hozzájárulása szükséges.

A tartási (életjáradéki, öröklési) szerződés jóváhagyás végett a hatóságnak be kell mutatni.

mazza az eltartott méltányos érdekeit. Így pl. a tartásdíjkövetelés fejében az adós munkabérének 50 százalékaig terjedhet a végrehajtás, az adóst terhelő többi tartozáshoz képest a tartásdíjnak rendszerint elsőbbsége van a kielégítés sorrendjében. A tartási szerződéssel kapcsolatos perek költségmentesek.

A tartási szerződés „betegségének” a neve: harag. Kialakulásában rendszerint mindkét fél szerepet játszik. Az eltartott olykor érzékeny, zém-

bes, nehezen illeszkedik lakói életmódjához, míg az eltartó leggyakoribb hibája a túrelmetlenség, a parancsolgatás, ritkán — de annál fájóbban — a durvaság. Így alakul ki a harag, mely perhez vezet.

A bíróság a perben háromféle ítéletet hozhat. Az első esetben a felek közötti jogviszonyt nem bolygatja meg, ha még reményt lát a szerződéses kapcsolat fennmaradására. A második esetben a szerződést átalakítja életjáradéki szerződéssé. (Az életjáradéki szerződésnek ebben az egyetlen esetében szereshető lakásbérlési jog, feltéve, hogy a jogviszony átalakítására az eltartott hibájából került sor.) Ha a felek képtelenek egy fedél alatt megmaradni, a bíróság a szerződést megszünteti. A megszüntetés kapcsán két komoly probléma szokott felmerülni: a volt eltartó ki-költöztesítésének és a felek közötti elszámolásnak a problémája.

Ha az eltartó vétkes volt a szerződés megszüntetésében, rosszhiszemű jogcím nélküli személlyé válik, aki elhelyezéséről maga köteles gondoskodni, vagy — ha erre nem hajlandó — akár ágybérletet is köteles elfogadni. A jóhiszemű jogcím nélküli volt eltartó elhelyezéséről a volt eltartott köteles gondoskodni. Minimalként komfort nélküli másik lakásra vagy külön bejárattal rendelkező olyan albertlet lakosbárra tarthat igényt, amely a legszükségesebb bútorzatának és felszerelési tárgyainak elhelyezésére alkalmas.

A lakásbérlét elnyerésének feltételei

Az eltartó az eltartott bérlakását az eltartott halálával szerzi meg. Az elhalt bérlő eltartója azonban csupán akkor folytathatja a lakásbérlési jogviszonyt, ha a tartási szerződéstől a bérlő haláláig legalább hat hónap telt el, és a bérlő halálakor — legalább hat hónapja állandó jelleggel — a lakásban lakott, továbbá a tartási kötelezettséget teljesítette. Az örökösé váló eltartó nem lakásbérlési jogot, hanem a lakás tulajdonjogát szerzi meg.

A szabadságvesztésüket töltő elítéltek tudják a legjobban, milyen sokan szorulnak rá közülük arra, hogy szabaddulásuk után eltartóként lakásbérlőjük, vagy eltartóként eltartásukról gondoskodjanak. Nekik szolt elsősorban ez az ismertetés.

Dr. G. L.

Nem érdemes

(Tudósítónktól.)

A büntetés végrehajtási intézet kényszerű közösséget teremtet. Ennek ellenére a letartóztatottak nincsenek úgy egymásra utalva, nem függenek oly mértékben egymástól, hogy bárki is kénytelen lenne olyat tenni, ami az intézet parancsaival, rendelkezéseivel ellentétes. Az egymáshoz való viszony meghatározott, senki nincs a másiknak kiszolgáltatva, mivel a felügyelet jelenléte, a kérelmek, panaszok előterjesztésének folyamatossága biztosított.

Ezért érthető, hogy többen vannak, akik itt kívánnak barátságot kötni, és a cimboraság megteremtésén fáradoznak. Nem látják annak veszélyét, hogy olyan személyekhez kötődnek, akik bizony nagymértékben vétettek az együttélés és a társadalom szabályai ellen.

Ezek a belső barátkozások gyakran a család kiszolgáltatásával is párosulnak. A jó barátok mutatkozik, mivel hamarabb szabadul — a bent megszerzett információk alapján — felkeresi a bent maradt társ hozzátartozót, pénzt kér, hogy abból fedezze kiadásait, vagy esetleg egy-egy ügy rendezésére vállalkozik. A hozzátartozók a pénzt odaadják, mivel nem ismerik az intézet belső életét, valamint biznak abban a személyben, aki hozzátartozójukról pontos leírást adott.

A sok példa közül említsünk egyet! A debreceni bv-intézetből az egyik előzetes letartóztatottat a bíróság szabadlábra helyezte. Ezt követően felkereste a vele egy zárkában levő társainak hozzátartozóit, és különböző pénzüsségeket kért tőlük azzal az indokkal, hogy a bentlétük javára fordítja, mivel neki mindenütt „nyílik az ajtó”.

Lehetne még szomorúbb példákat is felsorolni, melyben egy-egy „barát” hamarabb szabadulva, a zsaroláson kívül szinte beköltözött a bent maradt jóbarát otthonába, és bemocskolta a családi élet tisztaságát.

Ezek elkerülését egyfélékppen lehet biztosítani. Senki sem tartoznak mások szabad életének körülményei. A beszélgetések során nem helyes a hozzátartozók pontos címét közölni. Nem helyes későbbi találkozások tervezése sem, mert olyan helyzet alakulhat ki, melytől szabadulni sokszor nagyon nehéz.

Helyes a hozzátartozókat is figyelmeztetni, hogy ha ilyenféle „jóakarók” keresik fel őket, akkor határozottan utasítsák el.

A fenti konkrét példához csak annyit, hogy a család újabb tetteért várja megérdemelt büntetését.

S. J.

„Szigorú embernek tartja magát?”

Harmadik esztendejét tölti Sátorajújhelyen. Mindig a kötelességtudó emberek közé tartozott. A körletlen fegyelmezett magatartásával, az üzemből szorgalmával hívta fel magára a felügyelet figyelmét.

Mint visszaesőnek már nem igen kellett tanulgatnia a magatartási szabályokat, de, mint mondták róla, őt nem a „Tilos” tartotta vissza a szabálytalanságok elkövetésétől. Olyan ember, aki akkor érzi jól magát, ha minden rendben van körülötte. Így azután, amikor új zárkafelelős kellett az ötvenhatosba, szinte természetes volt, hogy Nagy Sándorra esett a választás. Látszólag nem örült különösebben a „kiinevezésnek”, belül azonban jólesett neki, hogy biznak benne.

Egy éve lassan, hogy megkérdezték tőle, e tudná-e látni a zárkafelelősi teendőket, és ő igennel válaszolt. Nem a legjobb zárkát kapta meg, amit ugyancsak közöltek vele. Nem fogadkozott, nem ígérte, hogy mindent el fog követni, csupán annyit mondott:

— Igyekszem eleget tenni a megbízatásnak.

Nevelője természetesen figyelemmel kísérte a munkáját. Egyszer-kétszer kellett figyelmeztetni Nagy Sándort, de később minden úgy alakult, ahogyan elvárták tőle. Sokat javult a zárka rendje, fegyelme, arról azonban nem kizárólag Nagy Sándor tehet ma sem, hogy nem említhetik őket a legjobbak között. Szégyenkeznie sem kell azonban. Átlaguk jó, némelykor jobb eredményt is e tudnak érni. Ez a közelmúltra vonatkozik. Arra az időszakra, amikor valóban kezdett kialakulni a jó zárkaközösség.

— És előtte? Milyen gondokkal kellett megbirkóznia, mint újdonsült zárkafelelősnek? — kérdeztük Nagy Sándortól, miután megismerkedtünk vele. A beszélgetésre a nevelői szobában került sor, Nagy Sándor elítelt nevelőjének a jelenlétében.

— Hogy is mondjam... — kereste a szavakat Nagy elítelt. — Mint minden zárkában, nálunk is voltak problémák. Elég sokan vagyunk együtt, s egyszer-kétszer mindannyian megjártuk már a börtönt. Nem véletlen, hogy az újabb minősítésnél valamennyien fegyház fokozatra számíttunk. De ez annak a következménye, hogy többször kaptunk szabadságvesztés büntetést. Nem méltatlankodunk, mert tudjuk, hogy úgysem volna értelme. Bele kell törödnünk abba, hogy velünk szemben a társadalom nem lehet olyan elnéző, mint az első büntényeseknél, a vétsé-

get elkövetőkkel szemben. Sajnos, túlságosan sokan vagyunk visszaeső bűnözők. Én is viszontláttam már egy-két olyan embert itt, Sátorajújhelyen, aki fölünk szabadult.

— Maradjunk az ötvenhatos zárkánál! Tizennyolc ember magatartásáért felel, illetve arra kell vigyázni, hogy ebben a népes zárkában mindig rend, fegyelem legyen, és lehetőleg nyugodt, emberi légkör. Sikerként ezt megvalósítania a nem egészen egy év alatt?

— Nem a miénk a legjobb zárka, ezt jól tudom. De hogy van változás nálunk is, azt túlzás nélkül állíthatom. A kezdet nehéz volt. Megkaptam a zárkát, a megfelelő eligazítással. Azt mondták, igyekezzek jó eredményt elérni. Nagyon egyedül éreztem magam az első időkben. Akkor voltam nehéz helyzetben, amikor olyan elítélteket tettek a zárkába, akik másutt eljártak a zárka bűncselejték. Akadt közöttük egy-két renitens is. Ezek így gondolkodtak: Új hely, új lehetőség... és igyekeztek a rendbontás vezéralakjai lenni. Gyorsan megtalálták a társakat. Nehéz volt felkutatni azokat, akik szívesen segítettek abban, hogy megfékezzük azt a három-négy embert, akik megbolygatták a zárka nyugalalmát. Szerencsére sikerült találni ilyeneket. Most már van egy olyan csoport, amelyek nagyon vigyáz arra, hogy az egy-két „fegyverek” békén maradjon, hogy a zárkában valóban emberi viszonyok uralkodjanak. Mire gondolok? Arra például, hogy nem szabad háborgatni felelőtlenné azokat, akik dominálni szeretnek, azokat, akik olvasással töltik szívesebben a szabad időt, sőt tekintettel kell lenni arra is, hogy valamelyik sarokban összejön öt-hat elítelt, és egyikük felolvas egy jó könyvből. Ami a legnagyobb segítséget jelentette a számomra, voltak elítéltsársak, akik hamar megértették: nekünk jobb, ha kevesebb a torzalkodás. Ma már ritkább a fegyelmi vétség is a zárkában. Kétszer is meggondolja valaki, hogy érdemes-e, szabad-e szívózkodni. Úgy tudom, nem tartozunk a legrosszabb zárkák közé.

A nevelőnek is ez a véleménye.

Megkérdeztük még Nagy Sándortól:

— Szigorú embernek tartja magát?

— Nem különösebben. Szeretem a rendet, a fegyelmet. Szeretek dolgozni, és azt igyekszem elérni, hogy mások is így gondolkozzanak. Semmiféle szabálysértést nem tűrök el. Nem a saját érdekemben teszem, ha egyes esetekben kikopogok, hanem mindannyiunk miatt... Azt hiszem, ezt kell megérteni a zárkaközösségnek ahhoz, hogy más szemmel nézzék a zárkafelelőst... Sokat beszélgetünk arról, hogy könnyebb elviselni a szabadságvesztést, ha megértjük egymást, ha segíteni igyekszünk egymáson. Úgy látom, kezd kialakulni ez a felfogás a zárkában.

— Mikor kellett valakit megfenyíteni?

— A napokban volt egy sajnálatos esetünk. Az egyik fiatal ember nem értette meg, amikor elmondtuk neki, hogy az üzembe nem szabad gyufát levinni. Elmondása szerint „megfeledeztem” az eligazításról, s az üzemben megtalálták nála a gyufát. Nem hiszem, hogy a jövőben ilyesmi előfordul. Inkább mi ellenőrizzük majd az újonnan érkezöt. Szeretnénk tovább javítani a zárka jó hírét.

— ács —

A Heti Híradó XVI. évfolyam 5. számában megjelent keresztrefejtény helyes megjelölése: ... Tudja, kedves szomszéd, én nagyon szeretem a sült gesztenyét.

Könyvutalmat nyertek: Berkli Lászlóné elítelt, Kálócza: Vass Imre elítelt, Sopronkőhida: Pataki József elítelt, Sopronkőhida: Körösi Kálmán elítelt, Szeged: Tóth Sándor elítelt, Állampuszta,

Cs. F.

Mai Hány Jánosok

(Tudósítónktól.)

Már gyermekkoromban nagy csodálattal adóztam a híres embereknek. Bámultam tetteiket, erejüket, ámulva hallgattam azokat a csodálatos eseményeket, történeteket, amelyeket átéltek, melyeknek részesei voltak.

Később, iskoláskoromban az irodalmi tanulmányok és a kötelező színházlátogatások során megismerkedtem Hány János bátyámmal csodálatos kalandjaival. Ennek az lett a következménye, hogy már kevésbé ámulva, inkább kritikusan kezdtem figyelni a csodálatos kalandok mesélőit, bizalmatlanná, hitellenné váltam velük, s csodálatos kalandjaikkal szemben.

Felnőtt koromban már azazal is kezdtem foglalkozni, hogy megfejtssem az ilyen emberek titkát, a „hányjánoskodás” valódi okát. Sajnos, nem jutottam sokkal előbbre, pedig a keresztrefejtényeket is meg tudtam fejteni. Ezért egy „csodálatos történetet” közrebocsátok,

azzal a szándékkal, hogy az olvasó segítségével közelebb jussak a megfejtéshez, a nagyotmondás okának felderítéséhez.

Az egyik bv-intézetben közel hatvanéves emberrel hozott össze a sorsom. Röviddel megismerkedésünk után eljutottak hozzám azok a hírek, melyek tájékoztattak ismerősöm csodálatos kalandjairól. Társának mesélte a zárkában, hogy tizenöt éves és más, néhány évvel idősebb barátjával milyen csodálatos órákat töltött együtt, s ellenszolgáltatásként ezeket költözt az ifjú „hölgyekre”.

Ha magas állami pozícióban levő vezetőről, tudományos munkásokról, kiemelkedő sportolókról volt szó, azokat ő mind közvetlenül ismerte, sőt közülük sokkal szorosabbaráti kapcsolatban is volt.

Elmesélte, hogy atlétizált, és országos bajnok volt: jelentős szerepet töltött be a politikai életben is, mint

országgyűlési képviselő — igaz, ez a múlt időkben volt —, tanársegédként működött az egyik egyetemen, és így tovább.

Egyről azonban elfelejtett mesélni. Arról, hogy miként sülyedt ilyen mélyre, amelynek vége a börtön lett. Illetve volt olyan hely, ahol arról is említett néhány dolgot. Amikor azonban zárkátartásra is, aki azt mondta: „En hivatásos bűnöző vagyok, de nem akarok ilyen emberrel egy zárkában élni”. S csodák csodája: emberünk megsértődött. Vajon miért mesélte el akkor „történetét”? Dicseküvésből, nagyzolásból? Vagy mást várt talán?

Az olvasóira bízom, hogy vonja le a maga számára a helyes és szükséges következtetést. S ha esetleg találkozna Hány Jánosokkal, ennek megfelelően járjon el velük szemben.

SZÁMVETÉS

JÓ DOLOG AZ, amikor egy elítélt elérkezik odáig, hogy számvetést készítsen. Még örvedetesebb, ha egy fiatal készíti ezt a számvetést. És úgy készíti, hogy levonja a következtetést: minden, ami eddig történt, bűnös felelőtlenséggel történt, haszontalanul történt, helytelen volt, amit tett.

A legértékeltenebbnek látszó élet sem haszontalan. Mindenben benne rejlik a tettek lehetősége, az építés, az alkotás lehetősége. Nem óriási dolgokról van szó, csupán annyiról, hogy lelkiismeretesen és alaposan elvégezzék valaki a munkáját. Nem kell pl. túl nagy képzettség, de néha még erő sem ahhoz, hogy valaki különböző árut összecsomagoljon, vagy a szállításban segítkezzen. Mégis jó dolog tapasztalni, hogy vannak emberek, akik ezt a munkát is jól, lelkiismeretesen és úgy végzik el, hogy mindig lehet számítani rájuk.

MAJOR ÉVA, mert róla van szó, azzal zárta számvetését, hogy nyíltan és őszintén kijelentette: eddig nem lehetett számítani rá. Nem számíthattak rá a szülei, nem számíthattak rá a munkában. Haszontalanul élt.

Az okot is megtalálta, hogy miért vált ilyené a magatartása, neki, a rendes családból származó lánynak. Beszélgetésünk alkalmával a mi számunkra is megvilágosodott, hogy minden felelőtlen tette bizonyos kisebbségi érzésből fakadt. Ezen akart túljutni minden cselekedetével. Könnyelműbb akart lenni a legkönnyelműbb emberről. Mindezt elkövetett azért, hogy elnyerje az emberek kedveségét, mosolyát, rokonszenvét. Azonban túl nagy volt ezért az áldozat, túl sokat fizetett érte. És közben elvesztett valamit. Az elvesztetett évekekkel együtt elvesztette azok bizalmát is, akik közvetlenül hozzátartoztak, akik aggódtak érte, akik szerették. De nem szerezte meg azokat sem, akikért áldozott, akiknek a kedvét, kegýét kereste.

A kellemesen együtt töltött néhány óra nem volt és nem lett olyan erős kapocs, hogy a rosszban is megmaradt volna. Úgy látszott, most, a számvetéskor, hogy semmi sem maradt.

AZ ÚJRAKEZDÉSHEZ valami kell. Valami megfogható. Sokszor a keserűség is elegendő ahhoz, hogy valaki megkapaszkodjék valamiben. Major Éva nagyon meg akar kapaszkodni. Tengernyi keserűség van benne, és nagyon érzi az idő múlását. Ezt a nagy értéket az életben. A visszahozhatatlanul elröppent évek nem őriztek meg neki emléket, örömet, boldogságot. Túl sokszor szerepelt életében egy sötét árnyék, egy dermedt időszak, az, amíg börtönben volt. Sőt azt is mondhatjuk: a börtön árnyéka mindig rávetődött életére, még akkor is, amikor szabad volt. Mert az elmúlt esztendőket úgy élte le, hogy nem tudott szakítani azzal az életformával, amely a keserűség és a csömör állapotába sodorta, és eljutott oda, hogy ebből elég.

Sokszor hallottunk már könnyes, drámai fogadkozássokat, és találkoztunk újra leütött szemű, zsebikendőt gyűrgető visszaesővel. A számvetésben azonban — legyen bármilyen keserű, bármilyen dühös, bármilyen kétségbeesett is — mégis van a reményből is! Aki számol, aki mér, aki az elmúlt és az eljövendő időt, az kezdeni akar valamit azzal, ami még rendelkezésére áll.

Major Éva nemsokára szabadul. Nagyon várja azt a pillanatot. Sok év elmúlt az életéből haszontalanul. Nem is mondhatja, hogy túl fiatal már. Mégsem reménytelen az újrakezdés. Kíváncsiak lennénk élete alakulására. Lehet, hogy szabadulása után felkeressük, és üzenetet hozunk tőle a többieknek: másképp is lehet

S. GY.

Nem sajnálatból

(Tudósítónktól.)

„KEDVES ZOLTÁN!

Ne haragudjon, hogy férjem helyett én írok, de vegye úgy, hogy levelünk mindketöntől jön. Én tudom, mit érez Maga most ott bent! Felesleges lenne analizálnom, hogy miért került be, hiszen mindenkinek joga van saját életét tönkretenni, vagy helyrehozni. Csak azt szeretném elmondani, hogy segíteni szeretnék Magán, nem sajnálatból — emberségből.

Egyre kérem: tartson bent levő társaival jó emberi kapcsolatot, de ne többet. Jeggyezze meg magának, barát csak jón van, a rosszban nincs. Az én életem, melyet ismer, legyen példa Maga előtt. Maga ne nézzen örökké a múltba, ne keresgéljen a fájó emlékek között, a múlt keserű tapasztalatai alapján zárja le az eddigi fejezeteket, és meglátja, tartogat a Maga számára is az élet, ha nem is mesebeli boldogságot, de nyugalmat és megbecsülést. A nyugalmat először önmagában kell megélnie.

Magán áll, mi következik ezután, mi lesz magával? Maga nem „bűnöző”, nem rendszertelen, mi az ok mégis? Gondolkodjon! Dolgozzon és olvasson, 8 hónap már letelet. Szabadulásakor várni fogjuk, és nálunk lesz. Addig munkahelyről is gondoskodunk. Csak inni nem szabad! Maga gyenge idegű, de ne féljen az étlettől, és ne vesztse el az életkedvet. Nem akartam prédikálni, ne úgy vegye. De éreznie kell, hogy Maga mellett vagyunk, nincs egyedül. Ezt tudnia, éreznie kell, féltjük magát.”

Eddig a levél. Szándékosan nem kezdtem a bevezetéssel, magyarázkodással. Azért, mert úgy gondolom, hogy ehhez nem kell kommentár. Első olvasásra is szívhez szól, kicsit meglágyítja az egyébként keménynek mondott szívet is.

Ezek a sorok s a hozzá hasonló levelek bizonyítják, hogy egyesek hiába hivatkoznak külső körülményekre, nehézségekre, mert ezzel csak a fő okról akarják elterelni a figyelmet: akarat- és jellemgyengeségükről. Itt is, mint másoknál, az újrakezdés lehetősége adott, élni kell vele. Ezt nevezzük helyes életvezetésnek. Szükséges a szilárd elhatározás, szakítani a múlttal, elsősorban az itallal. Ez a család is csak segíteni tud, a megvalósítás a szabadulton múlik.

K. M.

A fiatalok munkáltatásáról

Korábban hírt adtuk, hogy Tökölön a fiatalok elítéltek-nél az elmúlt esztendőben munkaát szervezés, illetve üzemeltetés történt. Ahol egykor a konfekció részleg működött, most nagyüzemi módszerekkel a bonyolult elektromotorok tekeréselését, illetve szerelését végzik. Az érdekes munka nagy figyelmet és szakértelmet kíván. Az elmúlt néhány hónap bizonyítja, hogy a fiatalok fiúk nagy része jól elsajátította a szükséges tudnivalókat. Az új munkáltatás lehetővé teszi, hogy az itt tanultakat a szabad életben is fel tudják használni.

A lányok ügyessége nemcsak a varrodában, hanem a szakköri foglalkozáson is megmutatkozik. A kézimunka-szakkör tagjai munka után, a szabad időben tanulták meg, hogyan kell készíteni a divatos subaszőnyeget. Szórakozva tanulnak, dolgoznak. Büszké lehetnek a sok szép, kiváló minőségű szőnyegre.

— Zimm —

Tágas, világos teremben dolgoznak

Bonyolult munka a motorszerelés

A kézimunka-szakkör tagjai ismerkednek a subaszőnyeg készítésével

A varrodában

elkomorul. A családi otthon elvesztése, a szülei iránti szeretet küszködik benne, nem pedig az, amire én gondoltam.”

— Nem, apám már nem fog anyámhoz többé visszatérni. Ismerem őt, makacs természetű, de meggondolatlan cselekszik. Tizenhét évi házasság után határozta el magát, hogy összecsomagolja a holmiját, és el sem köszönve otthagyja a családi házat.

„Vajon mi vihette erre?” — gondoltam, de önkéntelenül hangosan ki is mondtam:

— Mi érlelhette meg édesapámban ezt az elhatározást?

— Ez szörnyű tragédia — válaszolta szomorúan, lehajtott fejjel, újra könnybe szökött szemmel. Látszott rajta, hogy szenved. Úgy tűnt, mint-ha azok a homályos természeti erők viaskodnának most is benne, de a rizling most megoldotta a nyelvét és beszélt. Elmondta családja történetét. De én inkább saját szavaimmal adtam elő, mert úgy kellett összeállítanom abból, amit akadozva, néha sírástól fojtogatva, a rizlingből kortyolgatva, azon az estén elmondott. Azóta jártam náluk, és meggyőződtem róla, hogy igazat beszélt, noha anyja egy szóval sem említett a család tragédiájából semmit.

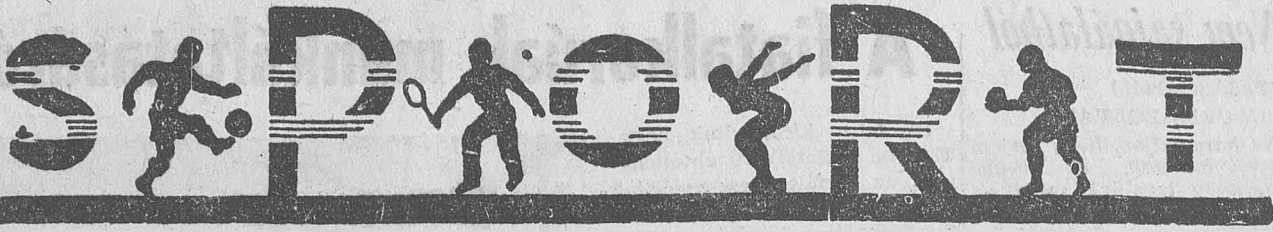
Édesapja szülei és édesanyja szülei szomszédok voltak a faluban. A gyerekek együtt jártak iskolába, együtt játszottak. A szünidőt is együtt töltötték. Amikor felcseperedtek, azt vették észre, hogy egyedül sohasem érzik magukat olyan jól, mint mikor együtt vannak. Ennek természetesen házasság lett a vége. A gyermekáldással teljessé vált a családi boldogság. Három fiú született a há-

zasság első négy évében. A legidősebb ő volt, az én szobatársam. Nem nevezem saját nevén, a Laci nevet adom neki. Tehát Laci ötéves volt, amikor a tragédia rázuhant a családra.

Egy őszi napon történt. Hajnal óta szemerkezt az eső, az apa mit sem törődve ezzel, kiment a határba. A betakarítás időszakában minden nap drága. A szitáló eső ellenére folytatni kellett a munkát. Az anyám korán reggel felkelt, kenyeret dagasztott. Szakajtóba szaggatva a nyers tészta, a pékhez szittelt vele. Mielőtt indult volna, benézett a gyerekekhez. Eszrevette, hogy Laci már ébren van. Kérte, maradjon ágyban, hagyja aludni a testvéreit, ő siet haza és felöltözteti mindhármukat. Amikor becsukta maga mögött az ajtót, felébredt a két kisebb is. Laci anyja intelmei ellenére felöltözött, és a testvéreivel kezdett játszani. A játszadozókat megunva, be akart gyújtani a cserépkályhába. Úgy, ahogy számtalanszor látta, elővette a sarokból a petróleumos üveget, meglocsolta a kályhában levő hamut, fát rakott rá, és gyufával meggyújtotta. A petróleum ellobbant, de a fa nem gyulladt meg. A kisebbek sem akartak kimaradni a begyújtás mulatságából. És most nem Laci, hanem egyik öcsöcse fogta meg a félig telt petróleumos üveget, ő öntötte a kályhába, miközben Laci és kisebbik testvére nézte.

A következő pillanatban elszabadult a pokol. A kályhászunnyadó parázs fellobbant, lángja belenyalt a petróleumos üveg szájába, és a palack felrobbant. Tartalma szétfröccsent a lakásban, a legtöbb a két kicsire loccsant.

T. K.

A téli olimpia mérlege

Viharok után is magas színvonal

Éremrend: 1. Szovjetunió, 2 NDK, 3. Svájc

Sapporóban elbúcsúztak egymástól a részvevők, befejeződött az idén is nagy érdeklődéssel kísért seregszemle. Magyarország nem volt érdekelt Japánban (csupán Almássy Zsuzsáért kellett szurkolni), de a sportkedvelők ettől függetlenül is élvezték, értékelték a különböző versenyeket, szívesen nézték végig a képernyőn a téli sportok legjobbjainak vetélkedését.

Mindezt még az sem zavarta meg, hogy az idei téli olimpia sok vihart kavart. A legkínosabb az volt, hogy szinte a játékok kezdete előtt zárták ki a részvevők közül Karl Schranzot, holott ezt a profiamatőr-ügyet — ha már megbolygatták — sokkal előbb kellett volna rendezni. Nem használt az sem, hogy a NOB jelenlegi elnöke továbbra is leplezetlenül ellenzi a téli játékok létjogosultságát — mondván, hogy üzleti célokat szolgál, s hogy a világ országainak csak elenyésző részében úszik a sízest, korcsolyázást s a többi hasonló sportot. Az igazság viszont az, hogy ha nehezen is, de megőrizhető a téli olimpia tisztasága, s nem a játékok megszüntetése, hanem inkább a további népszerűsítése lehet a feladat.

Sapporóba ezúttal 35 ország küldte el legjobb versenyzőit, és mint 1956, Cortina d'Ampezzo óta, amikor először jelent meg a téli olimpia, most is a Szovjetunió csapata került az élre. A szovjet versenyzők az utolsó napi férfiváltó-győzelemmel és a jégkorongcsapatnak a csehszlovákok elleni 5:2-es eredményével összesen nyolc aranyérmet nyertek, és ha egyelőre csak szerényen, de első ízben részt vettek a szánkőzésban is. Továbbra is vezető szerepet tölt be az NDK, míg a téli olimpiákon régebben domináló országok közül a kis Svájc szereplése volt nagy meglepetés. Feltűnt keltőn szerepelt Hollandia, amely jelenleg mind a férfi, mind a női gyorskorcsolyázásban kiváló versenyzőkkel rendelkezik. Veszítettek régi tekintélyükből

az északi országok, Norvégia, Svédország s különösen Finnország. Általános meglepetésre kudarcot vallott Franciaország, amelynek csapatára Grenoble után rá sem lehetett ismerni. Első ízben adott olimpiai győztest Japán (középsáncugrásban), Lengyelország (nagy-sáncban), és végül Spanyolország nyerte a férfi műlesiklást. A 35 versenyszám közül különben csak háromban győzött a négy évvel ezelőtti védő: 500 m-es gyorskorcsolyázásban a nyugatnémet Keller, a biatlon egyéniben a svéd Solberg és a jégkorongban a szovjet együttes. Sapporo egyéni hőse a holland Schenk volt, három aranyérmével, továbbá a szovjet Kulakova két egyéni győzelmével és a szovjet Vegyenyin három érmével. Jégkorongban a Szovjetunió sorrendben harmadszor nyert olimpiai bajnoki címet. A versenyek magas színvonalát jellemezte, hogy a legtöbb számban megdőlt az olimpiai csúcs.

Mindent egybevetve, nagy sportsiker volt a téli olimpia, és újabb ösztönzés a következő seregszemlére, amely négy év múlva a tengerentúli Denverben lesz.

ARANY, EZÜST, BRONZ

A játékok befejezése után az éremtáblázat végső sorrendje (a kétülteses szánkóban két aranyérmet és egy bronzérmet adtak ki, ezüstöt nem):

1. Szovjetunió	8	5	3
2. NDK	4	3	7
3. Svájc	4	3	3
4. Hollandia	4	3	2
5. Egyesült Államok	3	2	3
6. NSZK	3	1	1
7. Norvégia	2	5	5
8. Olaszország	2	2	1
9. Ausztria	1	2	2
10. Svédország	1	1	2
11. Japán	1	1	1
12. Csehszlovákia	1	—	2
13. Lengyelország	1	—	—
14. Spanyolország	1	—	—
15. Finnország	—	4	1
16. Franciaország	—	1	2
17. Kanada	—	1	—

Pontversenyben: 1. Szovjetunió 120, 2. NDK 84, 3. Norvégia 79, 4. Hollandia 64, 5. Svájc 63, 6. NSZK 61, 7. Egyesült Államok 59, 8. Finnország 47, 9. Svédország 36, 10. Olaszország 32, 11. Ausztria 28, 12. Franciaország 24, 13. Japán 23, 14. Csehszlovákia 19, 15. Lengyelország 13, 16. Kanada 11, 17. Spanyolország 7, 18. Magyarország és Románia 2—2.

A müncheni erőpróba előtt

Helyzetjelentés a labdarúgó-selejtezők állásáról

Az elmúlt év őszén játszották az első selejtező mérkőzéseket a XIII. olimpiai labdarúgótorna tizenhatos döntőjébe jutásért. Rövid szünet után most folytatódik a küzdelem-sorozat, a selejtezőket ugyanis május 31-ig le kell játszani.

Az olimpiai labdarúgótornára a védő Magyarország és a rendező NSZK mellett még 84 ország nevezett. Három ország: Brazília, Kolumbia és Malaysia már megszerezte a jogot a döntőre. A benevezettek közül 49 ország viszont búcsút vett a küzdelemtől. A kiesettek között van a mexikói bronzérmes Japán, továbbá Argentína, Chile, Uruguay, Anglia, Olaszország, Hollandia, Svájc válogatottja (a profi országok amatőrjeiket szerepeltették). A kiadó tizenegy helyért még 32 ország válogatottja harcol.

Mi a jelenlegi helyzet a selejtezők frontján?

DÉL-AMERIKA

Tízven neveztek. A két selejtező csoport első és második helyezettjei bogotai tornáján Brazília és Kolumbia szerezte meg a müncheni szereplés jogát.

Brazília 1:0 arányban legyőzte Argentínát s Perut, míg Kolumbiával 1:1-re játszott. Kolumbia Brazíliával és Argentínával 1:1-re, Peruvall pedig 0:0-ra végzett.

ÉSZAK-ÉS KÖZÉP-AMERIKA

A tizenhárom benevezett ország négy csoportban kezdte meg a selejtezőket. A négy csoportgyőztes: Mexikó, Guatemala, Egyesült Államok, Jamaica körmérkőzésekben döntik el a továbbjutást. Az első és a második jogot szerez a döntőre.

Eddig két mérkőzést játszottak le: Mexikó—Egyesült Államok 1:1, Jamaica—Egyesült Államok 1:1.

AFRIKA

Húsz ország nevezett. Az első forduló már lejátszották, a második fordulóban tíz ország három csoportban küzd a továbbjutásért. A győztesek kerülnek a döntőbe.

A-csoport: Mali, Marokkó, Tunézia.

A mérkőzések időpontjai — IV. 23.: Tunézia—Marokkó, IV. 30.: Marokkó—Mali, V. 7.: Mali—Tunézia, V. 14.: Marokkó—Tunézia, V. 21.: Mali—Marokkó, V. 28.: Tunézia—Mali.

B-csoport: Ghana, Kamerun, Szenegál, Togo.

IV. 23.: Ghana—Togo, Szenegál—Kamerun, IV. 30.: Togo—Szenegál, Kamerun—Ghana, V. 7.: Ghana—Szenegál, Togo—Kamerun, V. 14.: Togo—Ghana, Kamerun—Szenegál, V. 21.: Szenegál—Togo, Ghana—Kamerun, V. 28.: Szenegál—Ghana, Kamerun—Togo.

C-csoport: Etiópia, Malgas, Uganda.

IV. 23.: Malgas—Etiópia, IV. 30.: Etiópia—Uganda, V. 7.: Uganda—Malgas, V. 14.: Etiópia—Malgas, V. 21.: Uganda—Etiópia, V. 28.: Malgas—Uganda.

ÁZSIA

A nevezett 17 ország három csoportban mérkőzik. A csoportgyőztesek jutnak a legjobb tizenhat közé.

A-csoport: Dél-Korea, Fülöp-szigetek, Japán, Malaysia

és Tajvan küzdelemben Malaysia veretlenül lett az első, és már a döntőben van.

B-csoport: Burma, Ceylon, India, Indonézia, Izrael és Thaiföld március 4—18 között Rangunban vív körmérkőzést az olimpiai kiküldetésért.

C-csoport: Irán és a Koreai NDK áprilisban játszanak a müncheni szereplésért.

EURÓPA

A kontinens csaknem valamennyi országa nevezett. (Harminkettből huszonegy + Magyarország, mint védő és az NSZK, mint rendező). Négy csoportban folynak a selejtezők. A győztesek részvevők lesznek a tizenhatos döntőnek.

I. csoport: A már lejátszott mérkőzések eredményei — Szovjetunió—Ausztria 4:0, Szovjetunió—Franciaország 5:1, Franciaország—Ausztria 5:1, Ausztria—Szovjetunió 0:1. A Szovjetunió vezet 3 mérkőzést szerzett hat pontjával.

A hátralevő mérkőzések — IV. 12. Ausztria—Franciaország, a Franciaország—Szovjetunió mérkőzésnek még nincs biztos időpontja.

II. csoport: Spanyolország—Lengyelország 0:2, Bulgária—Spanyolország 8:3.

A hátralevő mérkőzések — IV. 5.: Spanyolország—Bulgária, IV. 16.: Lengyelország—Bulgária, IV. 26.: Lengyelország—Spanyolország, V. 7.: Bulgária—Lengyelország.

III. csoport: Finnország viszályes után az NDK és Jugoszlávia küzd az olimpiai döntőbe jutásért. Rostockban az NDK 2:0 arányban győzött Jugoszlávia válogatottja ellen. A visszavágóra április 26-án kerül sor. Ezen a mérkőzésen minden valószínűség szerint, Jugoszlávia is nagyválogatottját szerepelteti majd.

A két ország válogatottja eddig négy alkalommal találkozott egymással, kétszer a jugoszlávok győztek, és két mérkőzés döntetlenül végződött.

IV. csoport: Dánia és Románia harcol a kiküldetésért. Az első mérkőzésen Koppenhágában Dánia 2:1-re legyőzte Romániát, a visszavágó május 21-én lesz Bukarestben.

Május 31-ig eldőlt, hogy a még csatázó 32 ország válogatottjai közül melyik tizenegy jut az olimpiai döntőbe.

SAKMA

Müncheni papa elmélyülten böngész a napilap utolsó oldalát. A srác megkérdezi tőle, mit kell tudnia egy sportújságról.

— A sportújságról olyan ember — válaszol némi töprengés után a papa —, aki szombaton pontosan megmondja, miért győz vasárnap a csapat, és hétfőn apróra elmagyarázza, hogy miért kapott ki.

TUDÁS

Jim Hines futotta először 9,9 mp alatt a 100 métert. A fekete villám aztán Mexikóban olimpiai bajnokságot nyert ezen a távon, majd profiszerződést írt alá az Oakland Riders rögbicsapatához. A bajnokság szünetét most Ausztráliában töltötte, meghívták, fusson néhány versenyt az ottani profivágtázók ellen.

— Azt hiszem, hogy a százát Münchenben is amerikai vágató nyeri — válaszolta — Hines az újságírók kérdésére. — De bizonyosra veszem, hogy nem kerül belül a tizmásodperces határon. Mostanában nincs olyan vágatózónk, mint én voltam.

A szerény nyilatkozat után rajthoz állt, és kiesett az előfutamból.

Világos.

MI A HELYZET TATÁN?

Az elmúlt hónapban többször is elmarasztalás érte a tait edzőtábor, mert — úgymond — az elszállásolási és edzési feltételek nem biztosítják a sportolók zavartalan felkészülését. Mi a helyzet Tatán?

Az igazság az, hogy minden évben, de különösen az olimpiai felkészülés idején fokozott figyelmet fordítunk a sportolók elhelyezésére, étkeztetésére, edzési feltételeire. Most is az elmúlt év végére kicseréltük a lakószobák és társalgók bútorzatát, berendezéseit, emelkedett az étkeztetési norma összege (naponta 4000—5500 kalória). Az étlapot orvos és étkeztetési szakemberek állítják össze. Új sportszerekkel bővítettük a meglévő készletet. Felépült a harmadik tornacsarnok 24x54 méteres méretben, s ezt a sportolók néhány napon belül birtokukba vehetik.

Ismeretes, hogy a sportolók többsége a mostani időszakban végzi az alapozó edzéseket. A túljelentkezés miatt fontossági sorrendet kellett megállapítani. Ezt az MTS módszertani osztálya végezte el. Az olimpia évében természetesen első az olimpiai keretek, utánuk a válogatottak következnek, és ha még marad szabad hely, az az egyesületek. Így kapott helyet januárra és februárra két-két labdarúgó-csapat is háromhetes időtartamra. A csapatokat az MLSZ jelölte ki. Az első szakaszban az FTC és a Vasas volt Tatán. A labdarúgópályákon kívül a legkorszerűbben felszerelt kondicionáló tornaterem is rendelkezésükre állt. ezen kívül a 106 méter hosszú futófolyosó és egy 14x22 méteres tornaterem. Az előző évekhez képest jelentősen javultak a körülményeik, de az is igaz, hogy

„teremfocira” nem tudunk fedett helyiséget biztosítani. Ezt azonban a kedvező időjárás maximálisan pótolta.

A Vasas a tait háromhetes lehetőséget már eleve két hétre csökkentette, de a rossznak ítélt körülmények miatt egy hét után hazautazott. Nagy meglepetésre az együttes három nap múlva elutazott Dél-Amerikába...

Felemás körülmények nehezítették az FTC edzéstervét, amikor kiderült, hogy a B válogatott külföldre készül. Az FTC edzője ugyanis utasítást kapott az MLSZ-től, hogy vegye figyelembe az érdeklített játékosok leendő mérkőzéseit, vagyis, hogy ennek arányában könnyítse a játékosok alapozási „terheit”. A kétirányú feladat nagy gondot okozott Csanádi Ferenc edzőnek, s csak nagy tapasztalatán, no meg a túra elmaradásán múlt, hogy végül is rendeződtek a dolgok. Tapasztalatom szerint nagyszerűen alakult Tatán a Ferencváros, és csaknem ezzel egy időben a Pécsi Dózsa is.

Mi történt a vízilabdázókkal? A viszonyokhoz képest igen kényelmes körülmények között tartózkodhatott a keret Tatán, hiszen kétgyagos szobákban laktak a játékosok, és akkor kevesen is készültek a táborban. A vízilabdázók az élelmiszer mennyiségére panaszkodtak, pedig ugyanazt az alapmennyiséget kapták, mint a többi sportoló.

Úgy érzem, hogy nincs szükség megvédeni Tata becületét. Az élsportolók jó körülmények között annyit edzhetnek, amennyit csak akarnak. Ez nagy lehetőség München előtt. Ki kell használni.

V. M., az edzőtábor vezetője

Olaszországban is nehéz a kulcsjátékosokat pótolni

Rivera csodagyerekként, 17 éves korában lett az olasz Milan első csapatának játékosa, a Bologna—Mantova mérkőzésen nagyon hiányozhat a háló elől a Bologna tapasztalt kapuvédője, Vavassori. A Cantanaróba látogató Cagliari-ban a robusztus játékmester, Nenè nem léphet pályára sérülés miatt, nincs is megfelelő helyettese.

A forduló mérkőzésének ígérkező Róma—Fiorentina találkozó előtt Herrera örül, mert legutóbb már visszatért a sokáig sérült Amarildo, aki volt csapata ellen (Firenzéből került Rómába) mindig kivételes akarással játszik. Liedholm edző arca viszont aggódó, mert a csatársor kulcsemberének, Chiaruginak a pótlása eddig még nem sikerült. Legutóbb egy fiatal calabriai labdarúgó, az újonc Florio, nagyon mérsékelttel játszott a balszélső posztján.

A Torino védelmébe közel háromnegyed év után visszatért Puia, s mindjárt az első szereplése alkalmával csapata legjobbjá volt.

A Fiorentina találkozó előtt Herrera örül, mert legutóbb már visszatért a sokáig sérült Amarildo, aki volt csapata ellen (Firenzéből került Rómába) mindig kivételes akarással játszik. Liedholm edző arca viszont aggódó, mert a csatársor kulcsemberének, Chiaruginak a pótlása eddig még nem sikerült. Legutóbb egy fiatal calabriai labdarúgó, az újonc Florio, nagyon mérsékelttel játszott a balszélső posztján.

A Torino védelmébe közel háromnegyed év után visszatért Puia, s mindjárt az első szereplése alkalmával csapata legjobbjá volt.

combszerűlése miatt visszalépett, Varga kiesett. Végeredmény: 1. Szigyak (szovjet) 5, 2. Prihogykó (szovjet) 4, 3. Gedövári (magyar) 3.

Kaunasban, Tarmak 222 cm-t ért el a magasugrásban a fedettpályás atlétikai versenyen. Tarmak 1 centivel javította meg Sapka 221 cm-es legjobb fedettpályás eredményét.

A négypályás gyorskorcsolyázóviadal során Cortina d'Ampezzo-ban a sprinterek vívtak érdekes színvonalas küzdelmet. 500 m-en a finn világrekorder, Linkovesi bukott, és feladta ezt a számot, a szovjet Muratov lett az első a nyugatnémet Keller előtt.

A Romániában túrázó kfnal jégkorong-válogatott — a magyarok egyik C-csoportbeli ellenfele — 6:5 arányú vereséget szenvedett Románia ifjúsági válogatottjától. Erdekesség, hogy a kinalak az első harmadban már 4:0 arányban vezettek.

LABDARÚGÓ-HÍRADÓ

Kozma öt gólt lőtt Damaszkuszbán

A Bp. Honvéd labdarúgó-egyeüttese a damaszkuszi városi stadionban 6:0 (3:0) arányú győzelmet aratott a Vasbouragan elmevezésű csapat ellen.

A Honvéd összeállítás: Bicskei — Kelemen, Dudás, Lukács, Pál, Tajti, Csepregi, Kocsis, Kozma, Komora, Szurgent. Cserejátékosként Lévy, Ruzsinszki és Bódi is szerepelt. Kozma elemében volt, öt gólt lőtt, és mellette még Kocsis volt gólszerző.

A viareggio ifjúsági labdarúgótornán, a Karnevál Kupán az Ú. Dózsa 1:0 (1:0) arányú vereséget szenvedett az Internacionálétól és kiesett. A március 8-i Celtic elleni BEK-mérkőzés előkészületei folynak, a skót bajnok népes küldöttséggel érkezik Budapestre, s a Gellért-szállóban foglalt szobákat. A csapat Glasgow-ban készül az Ú. Dózsa elleni kupamérkőzésre. A szovjet bajnok Dinamo Kijevvel játszott barátságos mérkőzést, és 41 ezer néző előtt 1:0 (1:0) arányban győzött. A skótok gólját a 20 éves

DalGLISH lőtte. A hírügynökségi jelentések szerint a Dinamo Kijev kapuját számos, gólnak látszó lövéstől mentette meg a a válogatott Rudakov kapus.

Sajtóértekezletet tartott Bejrútban Sir Stanley Rous, a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség elnöke Elmondotta, hogy a világbajnokság megrendezésének költségei ma már félelmetesek, s ezért a jövő a több országban lebonyolításra kerülő labdarúgóvilágbajnokságoké. Így az 1982. évi világbajnokságra a jugoszlávok már úgy jelentkeztek, hogy Ausztriával és Magyarországgal közösen rendeznék a mérkőzéseket. Hasonló „társulást” jelentett be Hollandia, Belgium és Luxemburg is.

Lucca: Olaszországban táborezik az osztrák labdarúgó-válogatott. Edzőmérkőzésen 4:0 arányban győzött a harmadik ligás Lucca ellen.

Athén: Barátoságos labdarúgó-mérkőzésen a Panathinaikos 2:1 (1:1) arányban győzött a brazil Botafogo ellen.

TUDOMÁNY TECHNIKA

Nem mind öreg, aki...

„Azok a lányok, akik nem szeretnék olyan emberhez férjhez menni, aki hamar megkopaszodik, jól teszik, ha előzetesen végignézik választottjuk családi fényképalbumát...” Ez a kissé furcsa megállapítás olvasható Anthony Smith angol tudós nemrég magyarul is megjelent „Testünk titkai” című könyvében. Aztán a szerző hozzátesszi: „És tanulmányozza a leányzó a könyvünknek az öröklésről szóló egyik fejezetét. A kopasz apa és nagyapja figyelmeztető jel: utódaikra és így a férjnek kizsákmányoltára is kopaszvár.” (Szerecsére a mai lányok nemcsak azt nézik, hogy mi hiányzik a fejről, hanem, hogy mi van a fejben!)

A hazai bőrgyógyászok tapasztalata szerint manapság a pácienseknek több mint a fele a kopaszodás ellen kér kezelést, vagy tanácsot. Az őszinte orvos azonban nyíltan megmondja: a kopaszodást nem lehet megszüntetni, megállapítani, de megfelelő egyéni módszerrel meg lehet fékezni. Ez a felismerés összefüggésben van az angol szerző örökösödéssel kapcsolatos megállapításaival.

Smith szerint a kopaszodásnak ugyan sokféle oka van, de leginkább örökösödési tulajdonság. Főleg a férfiak kopaszodnak, a kutatások azonban azt bizo-

nyítják, hogy mégsem kizárólag nemhez kötődött ez a hajlam. A kopaszodásnak kétféle fő típusa van, amelyek genetikailag különböznek egymástól. Az egyikben a haj ritkulása a 30. életév előtt kezdődik, és a 40. év előtt válik nagymértékűvé. A másodikban később kezdődik ez a folyamat, és gyorsabban zajlik le.

A hajás fejbőrön átlagosan százezer hajszál van. Általában nem képződnek új szőrtüszők ott, ahol azelőtt nem voltak, semmilyen kezelés befolyására sem. A szőrtüszők működése bizonyos ciklusok szerint történik: előbb aktívak, majd csökken, és végül szünetelés szakasza három vagy négy hónapig tart, azután a haj újra növekedni kezd. A hajás fejbőrrel naponta körülbelül 30-60 hajszál hullik, de a szőrtüszők, amelyek termeltek azokat, nem pusztulnak el.

Az angol szerző ismerteti egy honfitársának azt a vizsgálatát is, miszerint a hajszálak naponta 0,33 milliméternyit növekednek. E növekedést illetően nincs különbség a nők és a férfiak között. Körülbelül hatévi növekedés szükséges ahhoz, hogy a lányok haja — és manapság a fiúké is — olyan hosszúra nőjön, hogy ráülhessenek.

s. — és.

Kísérletek a fogszuvasodás megfékezésére

Szerte a világon száz- és százmillió embernek okoz fájdalmat, kellemetlenséget, különböző természetű panaszokat a fogszuvasodás — orvosi nevén kariesz — betegsége. (Egyedül az Egyesült Államokban évente kétfélmilliárd dollárt fordítanak a fogszuvasodás okozta károk kijávitására. (Érthető tehát, hogy a világ legkülönbözőbb részein keresik a célszerű eszközöket, utakat az óriási tömeget érintő népbetegség visszaszorítására, megfékezésére. Erre elméletileg három lehetőség kínálkozik: a fogak védelme, táplálkozásunk ésszerű megváltoztatása és a karieszt okozó baktériumok leküzdése.)

Számos tapasztalat szerint a fogak legjobb védelmét úgy lehet elérni, hogy fluort építenek a fogzománc legkülső rétegeibe. Az ivóvíz fluorozásával a világ számos országában, egyebek között nálunk is kísérleteznek, a védelemnek ez a módja azonban csak a gyermekkor bizonyos éveiben hatásos, és megvalósítása érdekében nagy tömegekre kellene kiterjeszteni az ivóvíz fluorozását. Kísérleteznek az azal megoldással is, hogy alkalmas műanyagbevonattal látják el a fogak felületének leginkább támadható helyeit. Amerikai tapasztalatok szerint a fogvédelemnek ezzel az egyszerű módszerrel is jelentősen visszaszorítható a karieszesetek száma. Még jobb eredményekkel kecsegtethetnek táplálkozásunk megváltoztatása. Élelmiszereink közül a cukor a főbűnös a fogszuvasodás létrejöttéért. Ha szervezetünk szénhidrát-szükségletét kizárólag keményítőtől fedezzük, az ivóvíz járulékos fluorozásával teljesen leküzdhetőnek a fogszuvasodás betegsége. A karieszt okozó baktériumok csoportja ugyanis oly módon

bontja el a cukrot, hogy egyrészt dextrán, másrészt pedig tejsav keletkezik belőle. Egyelőre azonban nem látszik túlságosan valószínűnek, hogy táplálkozásunkból sikerülne száműzni a cukrot. Mindenesetre az is jelentős, hogy bizonyos foszfátok hozzáadásával csökkenteni lehet a cukor fogszuvasodást okozó hatását.

Harmadik lehetőségként megtámadhatjuk és talán legyőzhetjük magukat a fogszuvasodást okozó baktériumokat is. Erre olyan anyagcsereszabályozó-anyagokat használhatunk fel, amelyek csökkentik a karieszt elősegítő termékek létrejöttét, vagy pedig bizonyos enzimekkel elősegítjük azoknak a termékeknek az emésztését, amelyek révén a baktériumok megtapadhatnak a fogakon.

Gondolhatunk immunológiai beavatkozásra is. Elsősorban olyan baktériumok törzseinek bevezetésére, amelyek nagy molekulású, vízben nem oldódó dextránt hoznak létre a cukorból. Eredményteljes kecségt az a lehetőség is, hogy bizonyos antibiotikumokkal, vagy más baktériumpusztító szerekekkel befolyásoljuk a szájüreget baktériumflóráját. További lehetőségként elbonthatnánk a képződött dextránt, vagy megakadályozhatnánk felépülését, szintézisét. Erre ismét megfelelő adalékanyagot lehetne keverni az ivóvízbe, vagy megfelelő összetételű készítményekkel rendszeres szájöblítést kellene alkalmazni.

A baktériumpusztító hatóanyagok nemcsak a fogszuvasodást korlátoznák, hanem megakadályoznák a foghús, ama gyulladós folyamatainak kifejlődését is, amelyek a fogak idő előtti elvesztéséhez vezetnek.

Megkértük dr. Góth Endre kandidátust, magyarázza el nekünk, laikusoknak, de érdekelteknek, hogyan is áll ez a kérdés, amelyről női körökben alig beszélnek kevesebbet, mint például a piruláról.

— Az elhízás megőrvidíti az életet. Ez annyira köztudomású — kezdi a János kórház kutatócsoportjának vezetője és főorvosa —, hogy Nyugaton a nagy biztosítótársaságok már öt kilogramm súlytöbbletnél emelik a fizetendő összeget. A súlytöbbletet az úgynevezett Broca-féle szám alapján számítják ki, amely szerint az ember ideális súlya annyi kiló, ahány centiméter száz fölött. De ebből a számból, különösen a nőknél, gyakran le is vonnak, alkati adottságok figyelembe vételével, és a mell és has méreteit is arányba állítva.

— Mindenesetre, a statisztika szerint, öt kilogramm súlytöbblet nyolc százalékkal, húsz kilogramm pedig 45 százalékkal növeli a mortalitást 45—50 év között.

— Közismert továbbá, hogy az elhízott embereknél gyakoribb a magas vérnyomás, az infarktus, a cukorbetegség, és a vesekövek. De nagyobb a balesetveszély is. Ezt talán kevesebben tudják, az elhízott ember rosszabbul tud szaladni, nehezebben ugrik el az autótól. A műtétet is nehezebben tűri a kövérek. A mellékvese vagy a pajzsmirigy működésének valamilyen rendellenessége okozhat ugyan elhízást, de legtöbb esetben nem lehet valamely hormonkeltő mirigy betegsége megállapítani.

NEM LUXUS — ÉLETKÉRDÉS

Az elhízás elleni harc korszerűbb formáiról

— A laikus közfelfogás szerint — csak az hizlal, amit az ember megeszik. E szerint az elhízottakat még bizonyos erkölcsi megvetés is sújtotta: mohó, fegyelmezetlen embe- reknek tartották őket. S ő is gyanakodtak önmagukra. De azóta kiderült, hogy a kalóriák sorsa nem mindenkinél azonos. Ugyanis a táplálék egy része elég az izmokban, energiaforrássá válna, más részük kiürül a belek és a vese útján, vagy lerakódik, mint zsír. Az arányokat a hormonok és enzimek döntik el. Ilyen kísérleteket a magyar kutatók is folytattak. Az agyfűggelék termelése a hormonok, amelyek csökkent működése okozhatja az elhízást nagy részét. Az első emberi tisztá lipotrint a János-kórház kutatócsoportja és a gyógyszerkutató intézet közösen állította elő.

— Keckwick angol és Pawan hindu tudós éhezést pátkányok vizeletéből termelték ki ugyanezt az anyagot. Ennél sokkal fontosabb, hogy a kísérletek során kiderült: az úgynevezett fogyókúrás diétákat át lehet alakítani a páciens számára sokkal elviselhetőbb étkezési formákra. Ezelőtt mind a zsírtól, mind a szénhidrától egyszerre tiltották a fogyni akarókat. Kiderült azonban, hogy a szén-

hidrát inkább alakul át zsírrá az emberi szervezetben, mint a zsír. A szénhidrátból (liszt, borsó, bab, lencse, cukor, szőlő) kell igazán őrizkedni: míg a sült húst, rántottát (óvatosan mennyiségben) ehet a beteg, vajjal, tejjel ízesítve.

Megkértük a kandidátust, mondjon el egy heti fogyókúra étrendet.

— Reggelre tea szacharinnal, joghurt, kávé vagy tej. Ebédre leves, amelyben nincs szárász hüvelyes vagy zöldség; bármilyen sült vagy főtt hús, normál adagban, kivéve a rántott húst, amelyben liszt, azaz szénhidrát is van. Vacsorára két-háromféle étel közt választhat a fogyókúrás: ehet tíz deka felvágottat, téliszalámit, virslit, vagy főtt tojást. Rántottát, túrót tejjel, vagy sajtot és egy zsemlet szoktunk engedélyezni: ez utóbbit, jó, ha a páciens két részre osztja el. A diétához étvágycsökkentőket is szokott adni az orvos, szigorú ellenőrzés mellett. A félelem azonban túlzott tölték. Ilyen módszerrel — amelynél egyetlen süteményt vagy cukorkát sem szabad enni — négy kilót lehet havonta lefogyni. Akinek a kúra nem válik be, átmenetileg a monoton kosztot ajánljuk. Naponta csak egyfélé; hétfőn fél kiló túrót, tejjel,

egész napra felosztva, kedden fél kiló roston sült húst, szerdán fél kiló sajtot, csütörtökön fél kiló főtt húst, pénteken csak gyümölcsöt — kivéve szőlőt, dinnyét —, szombaton hat pár virslit vagy hat-nyolc jughurtot. Esetleg nyolc tojást (amit epebajosoknak nem ajánlunk). Néha teljes éhezést is elrendelnek, de ez csak kórházban valószínűsíthető meg. Az éhségérzet a második nap megszűnik — állítja a kandidátust.

— Ha a beteg elérte a kívánt testsúlyt, megint nagyon fontos az állandó orvosi ellenőrzés. Mert a páciens többnyire érez bizonyos erkölcsi felelősséget, úgy készül a vizsgálatra, mint egy vizsgára. Az orvosnak meg kell találnia a megfelelő hangot szemrehányás és vizsgálat között — hogy a közös vállalkozás valóban sikerrel járjon.

Ebben a szakaszban már nyugodtan ehet a páciens diabetikus süteményeket és üdítő italokat, citrom- és narancslét, amiben nincs cukor. Az alkoholos italok közül csak a sör és a likőr hízal. A budapesti, 1971-es diabetikus kongresszuson az NDK kiállított igen sok és jóízű gyógyteát, dzsemet és befőttet, kellemes ízű, cukormentes italokat, lényegesen nagyobb választékban, mint nálunk kapható. Nagyon fontos volna, hogy ilyen étrendet bizonyos vendéglők, sőt, üzemi konyhák is bevezessenek — mert a csoportos étkezés erkölcsi támaszt is ad a páciensnek.

Az elhízás elleni küzdelem ma már semmi esetre sem luxus. Egyszerű életkérdés.

„Füstbeesés” után

Meghökkenítő, de így igaz: ha metán meglevenednek a népszerű Kazbek cigaretták dobozát díszítő hegyi mén, a derék állatnak elég lenne egyetlen gramm a doboz tartalmának hatóanyagából, hogy menten kilehelje párját. De úgy látszik, még ez sem inti mértékletességre a szovjet dohányosokat, mert míg 1960-ban egy szovjet honpolgár 6 rubel 90 kopeket költött dohányára, addig 1970-ben már 11 rubel 50-re „rúgott” az egy főre eső fogyasztás.

Ezt a jelenséget vette célba a közelmúltban egy szovjet vizsgálat, amit az ország több köztársaságában végeztek. Szembetűnően megmutatkoztak néhány földrajzi egyenlőtlenség, ami ez esetben a lemaradónak válik dicséretére. Kiderült, hogy a szibériaiak dohányfogyasztása messze alatta marad a Kaukázuson túli területek lakosainak, s a Moszkva környéki dubnai tudósvárosban jóval kevesebb füstöt érgetnek, mint a dél-ukrajnai ipari központban, Zaporozsban. A három napsütéses köztársaság, Azerbajdzsán, Grúzia és Örményország lakosai közül a középső és idősebb korosztályba tartozó férfiak nem kevesebb, mint 80 százaléka hódol a füstölés valamelyik módozatának, de ugyanakkor a nők tizenháromszor kisebb mértékben rabjai az átkos szenvedélynek, mint apjuk, bátyjuk vagy férjük. (Egy vidéki házasságkötőterem vezetői minden bizonytalanságot kizárólag a kezdeti arányokat, mert a következő felíratot függesztették ki a helyiség falára: „Dohányos asszony csókjával annyit érsz, mint ha hamutartóhoz tapasztgatnád a szádát!”)

A legkülönbözőbb ország- részekben 3228 embernek tették fel a kérdést, hány éves korában és milyen okból kezdett dohányozni. A megkérdezettek túlnyomó része nagykorúvá válása előtt szokott rá a füst élvezetére, s több mint egyharmada nem töltötte még be a tíz évet, amikor először rágyújtott. Az ilyen korai „füstbeesésnek” a pszichológusok véleménye szerint a szülők rossz példája és a gyermekeket az iskolában magával ragadó szokásragály a leggya-

koribb oka. Végeredményben az emberek többsége környezetét utánozva kezd hódolni az övnesélyes népszokásnak, egy valamivel kisebb hányadot kíváncsiság hajt, vagy csínytevésnek fogja fel az első „slukkukat”. Mellettük eltörpül azoknak a száma, akik valamely körülményekben rejülő okot jelöltek meg káros szenvedélyük indítékaiként, ezzel érvelve: „katona voltam”, „fogyni akartam”, „sokát voltam egyedül”, „erős megrázkódtatás ért a magánéletemben”. Pedig ahogy nem feltétlenül szükséges rászokni — ugyanúgy elhatározás kérdése a leszokás is.

sz. p.

NEMZETKÖZI KALEIDOSZKÓP

Részleteket közölt a New York Times abból az em- utánjutókkal nemcsak az evi szabadságot lehet szabadon, öltészerűen, tet- szés szerinti helyen eltölteni, hanem alkalmas a hét- végi programok lebonyolítására is — írja a Stuttgar- ter Zeitung. — Eghajlatunk alatt természetesen sokkal előnyösebb szilárd falú la- kókocsiiban tartózkodni, mint sátorban. Van benne komplett felszerelésű kony- ha, mosdó, szekrény. A la- kókocsi a téli sportot ked- velők számára is nagyon alkalmas, mert fűthető.

csik száma. Az autók kez- denek rájönni arra, hogy az

Téli párbeszéd

— Fűthető mennyezettel kísérletezik az Építéstudományi Intézet.
— A plafonon vagyok a méregtől.
— Miért?
— Mert én csak az ablak alatti... (folyt. a vissz. 1., 72., függ. 13. és 33. sz. alatti).
Vízszintes: 7. Egykori katonai rang. 14. Megokolás. 15. Rövid zene- mű. 16. Aprópénz, több északi államban. 17. Nyugon kér, a régebbi nyelvhasználatban. 19. A méreg, düh beszél- belőle. 20. Latin kétős magánhangzó. 21. Leg- kevesebb. 23. Lassan járákál. 24. Glazúr. 25. Erzsékszerv. 26. Bús ké- pd... (Don Quijote). 28. Idegén női név. 29. Z. Y. 31. Folyó az an- gol térképeken. 32. Hir- telen nőt kamasz. né- met főnevezőszóval. 33. Azonos magánhangzó. 34. Főváros Dél-Ameri- ka legszélesebb partján. 36. Lendületeskén. 37. Dél-amerikai szab- dághób, akinek nevétől államot neveztek el. 38. Szópen alhangzó. 39. Ger- mánum. 40. Az óra is megteszi. 42. A Tisza egyik mellékfolyója. 43. Tagjelítés. 45. Valaha malom is volt ilyen. 47. Beteg a gymra. 48. Kl- esnyítő. 49. Apróna z- zott. 50. Mérédevény. 51. Szépméző. 52. Jelenleg ilyen kormányva van Angliának. 53. A kül- városban bőven van. 54. A zeneirodalom egy halha- tatlanja. 55. Mezőgazda- sági eszköz. 56. Üdül- hely a Bükiben. 57. A j- zecsózláv Vis sziget- korábbi nevét. 58. Ró- vidítés alírások mel- lett. 59. Lassú fűzőm sz- tés. 61. Nyomósfőző szó.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
			14				15					16
17	18				19							20
21					22		23					24
25					26		27					28
	29		30		31				32			
33			34		35				36			
			37						38			39
40	41		42				43	44				
45		46					47					48
49							50					51
52							53					54
55							56					57
58			59				60		61			
			62				63		64			65
66	67						68				69	70
71							72					

62. ... Cruz (bolíviai város). 63. Szállítat. 65. Fejben van. 66. Gumibroncs márkája. 68. Ertekezés szövege. 70. Indu- latszövege. 71. Szovjet szelkőző.
Függőleges: 1. Észa- francaia város, görkük katedrális világírű. 2. A Mikló éger, és számos más rajzfilm világírű alkotóművésze. 3. Bizal- mas. 4. Férfinev. 5. Nagy erővel nyomul- tódul. 6. Indíték. 7. Madár. 36. Könnyű, ke- nyelmes (öltözék). 38. Bűncselekményt elkö- vet. 41. Kártyajáték. 44. Kic rágesáló. 46. Ruhát- lan. 47. ... fajd. 48. El- non húsú hal. 50. Női név. 51. Mezőgazdasági eszköz. 53. Bántó me- nyilatkozás. 54. Bizonyi- tás. 56. Sportvitorlás típus. 57. Rajtszógel lerőgzt. 59. Sétány. 60. A franci- a uralkodó megszólt- tása volt. 61. Tudós ma- tematikus (1862—1946). 62. Visszaeset. 64. Hajórezs. 67. Dátum. 68. K. R. 69. Igékötő. **Beküldési határidő:** 1972. március 4-ig.

Négymilliárdos jövedelemtöbblet

A TOT titkárának nyilatkozata az 1971. évi zárszámadások tapasztalatairól

A térszék elmúlt évi gazdálkodásának eredményeiről adott tájékoztatást dr. Simka István, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa titkára.

A közös gazdaságok 1971-ben a vártól némileg elmaradó, alapjában véve azonban eredményes évet zártak — mondotta. — A 2373 térszék zárszámadása arról tanúskodik, hogy az elmúlt évi termelési érték a termelőszövetkezetekben országosan mintegy 67 milliárd forint, ami 12 százalékkal nagyobb az 1970. évinél. A lakászosok rekordtermése ellenére a növénytermelés a tervezettnél kevesebbet adott, legalábbis ami a termelési értéket illeti. Ennek legfőbb oka, hogy a nagy értékű termést adó és munkaigényes ágazatokban — zöldség, cukorrépa, dohány — csökkent a termelési kedv, ami részben azzal magyarázható, hogy ezeknek a növényi kultúráknak a jövedelmezőségével tavaly nem volt minden rendben. Az előző évi fagykárak és a kedvezőtlen időjárás miatt csökkent a gyümölcs- és a szőlőtermés is. A térszék azonban mindezek ellenére általában megtalálták számításukat a növénytermesztésnél, amit az is bizonyít, hogy 20 százalékkal nagyobb volt ennek a mezőgazdasági ágazatnak a termelési értéke mint 1970-ben. Az állattenyésztés termelési értéke a közös gazdaságokban évről évre egyenletesen emelkedik, és tavaly hat százalékkal volt nagyobb az 1970. évinél. Az állattenyésztésnél jelentős mértékű differenciálódást lehet tapasztalni, amely kétségkívül összefügg az egyes ágazatok jövedelmezőségével, helyesebben az eltérő jövedelmezőséggel. A veszteséges szarvasmarhaágazat termelési értéke csökkent, az elfogadható jövedelmet biztosító sertés- és baromfitenyésztés eredményei tavaly tovább javultak.

A szövetkezetek bruttó jövedelme tavaly négy milliárd forinttal volt nagyobb az 1970. évinél. A jövedelem azonban nem növekedett a termeléssel arányosan. Ennek az az oka, hogy megnöttek a termelési költségek, és a közös gazdaságok költségvetési befejtései is nagyobb összegeket tettek ki, mint egy évvel ezelőtt. Az általában jónak mondható gazdasági év ellenére mintegy 300 szövetkezet összesen 600—650 millió forintos veszteséggel és alaphiánnyal zárta az 1971-es esztendőt.

A térszék beruházási lendülete tavaly fékeződött, a közös gazdaságok 18 százalékkal kisebb értékű beruházást kezdtek, mint 1970-ben. A beruházások összetétele a gépvásárlások felé tolódott el. Figyelmeztető, hogy az 1968—69-ben megkezdett építési beruházások költségei az eredeti előirányzatokhoz képest tovább nőttek. A többlet finanszírozása sok térszéknek súlyos gondot okoz. A költség-növekedés 1971-ben a felmért beruházásoknál elérte a 700 millió forintot.

TERMÉS

Mezőgazdaságunk a múlt évben magas szinten teljesítette feladatait. Nemcsak az 1970-es árvíz kieséseit pótolta, hanem a negyedik ötéves terv időarányos feladatait is túlteljesítette.

A mezőgazdaság össztermelése 9—10 százalékkal haladja meg az előző évit. Mező- és élelmiszer-gazdaságunk fejlődése sokkal tervszerűbb, mint korábban bármikor volt. A múlt év másik jellegzetes vonása, hogy a leggyorsabban a termelőszövetkezetek fejlődtek, termelésük emelkedése meghaladja a 17 százalékot.

Gabonafélékből az eddigi legmagasabb termést érte el a mezőgazdaság. A hektáronkénti csaknem 31 mázsás búzatermes nemzetközileg is kiemelkedő eredmény. Kenyérgabona-termelésünk immár nem csupán az ország szükségletét fedezi, hanem közepes évben is lehetőséget ad tartalékolásra és exportra.

Sikerrel jártak a sertésenyésztés fejlesztésére irányuló összehangolt intézkedések. Mezőgazdaságunk történetében most a legmagasabb a sertésállomány. Jelentősen emelkedett a húsfogyasztás, ami egy főre számítva elérte a 62 kilogrammot. Egy-két évvel ezelőtt még jelentős húsimportra volt szükség, 1971-ben már exportra is jutott. Sertésüzemeink jelentős eredménye, hogy megszűnt a termelés ingadozása, kiegyenlítetté, tervszerűvé vált a munka.

Az összességében igen kedvező fejlődés mellett néhány célkitűzést — a korszerű szarvasmarha-tenyésztést és az arányos nagyüzemi zöldségtermesztés feladatát — még nem tudta megoldani mezőgazdaságunk. A cukorrépa-, a dohány-, valamint a zöldségtermelés színvonalán nem csupán a szükségletekhez és a feldolgozóipar kapacitásához képest maradt le, elmaradás van a szarvasmarha-tenyésztésben is. Kormányzatunk a közelmúltban mindkét kérdésben több fontos intézkedést hozott. Az egész országnak érdeke, hogy a termelőüzemek éljenek ezekkel az új lehetőségekkel. Egy időben jelenti ez a természetis, illetve a tartás kiszélesítését, a hatékony gépesítést, továbbá a korszerű és a hagyományos módszerek eredményes összekapcsolását.

Gyógyfürdővé fejlesztik Gyopáros

Nem használják ki Gyopárosfürdő természeti adottságait, vízi sportolási és gyógyászati lehetőségeit — állapították meg az Orosházi Városi Tanács végrehajtó bizottságának kibővített ülésén. A várostól kilométernyire, parkerdővel körülvett területet, festői környezetben levő tö csendes környezetével, jó levegőjével, gyógyvizével kiválóan alkalmas pihenésre, üdülésre, éppen ezért a vb határozata szerint meg kell gyorsítani Gyopáros fejlesztését.

A negyedik ötéves terv-időszakban megteremtik a feltételeket ahhoz, hogy az illetékes szervek gyógyhelyé nyilváníthatassák Gyoparost. Ezért többek között újabb termálkutatokat fúrnak, továbbá öltözőket, sétányokat építenek, újabb területeket parkosítanak. Megoldják a közművitest. Nemcsak üzemeknek, intézményeknek, hanem magánosoknak is adnak el telket üdülő, illetve hétféle pihenőházak építése céljából. Már épül a téliesített medence, s tovább bővítik a kempingtelepet.

Öregek városa Visontán

Nem bontják le Visontán a Gagarin hőerőmű építói részére emelt korszerű munkásszállókat. Szociális intézményt hoznak létre a gondozásra szoruló öregek részére.

Az épületek központi fűtésük, és orvosi rendelő, üzemi konyha, étkezdé is rendelkezésre áll. A rendelkezésre álló 18 épület igénybevitelével korszerű szociális intézmény teremthető Visontán: 2—4 ágyas szobákban mintegy 500 rászoruló öreg kényelmes elhelyezkedésre nyílik lehetőség.

AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB MELEGHÁZA

Az Inotai Erőmű tőszomszédságában, 80 millió forint költséggel felépült hazánk legnagyobb üvegháza. Rövidesen 6 hektáron terem itt a paprika és a paradicsom. Az erőmű által fűtött hatalmas üvegházakban áprilisban már szedhetik a termést. Képünkön: locsolják a palántákat

Alkalmazkodni a különböző vásárlórétegek sajátos igényeihez

Szurdi István a szocialista brigádok feladatáról

A belkereskedelemben 13 ezer szocialista brigád dolgozik, tagjainak létszáma megközelíti a 120 ezret, a dolgozók 30 százalékát. Képviselőtükből 400 küldött tanácskozt a MEDOSZ-székház színháztermében.

Amint Surdi István belkereskedelmi miniszter vitaindítójában elmondotta, a belkereskedelemben a brigádmozgalom egyik fő feladata: egyre emelkedő színvonalon biztosítani a fogyasztók ellátását. Elemezte a kereskedelem várható fejlődését, majd kijelentette: feladataiknak a kereskedelmi dolgozók akkor tudnak megfelelni, ha az eddigieknél jobban alkalmazkodnak a különböző vásárlórétegek sajátos igényeihez. A jobb ellátás biztosításában a szocialista brigádoknak döntő szerepük van: részt vesznek a kereskedelmi munka egész folyamatában, a beszerzéstől az értékesítésig. Arra kérte a brigádokat, hogy munkájuk során tekintsék magukat a fogyasztók képviselőjének is, és segítsék elő, hogy boltjukból a vásárló elé-

gedetten távozzék. Jelezzék a vásárlási igényekkel összefüggő tapasztalataikat az üzlet, a vállalati gazdasági vezetőivel, és kérjék számon, mi történt észrevételeik nyomán. A miniszter hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi költségek csökkentésének egyik módszere a vállalati, bolti munka jobb megszervezése, a korszerűbb kiszolgálási formák széles körű bevezetése, valamint az új technika erőteljesebb alkalmazása.

A szocialista brigádmozgalom, s általában a dolgozók jó munkája egyre javuló feltételekre alapszabhat, fokozódó gépesítésre. A szocialista brigádoknak nagy szerepük lehet az új technika bevezetésében is. Ez egyébként előfeltétele a munkaidő csökkentésének is, amelynek módjára, fokozatos bevezetésére már a szakszervezet vezetőivel közösen javaslatokat dolgoztak ki. Az elmúlt négy esztendőben 20 százalékkal emelkedett és az ötéves terv során várhatóan még további 15 százalékkal nő a kereskedelmi dolgozók személyi jövedelme.

Az észak-magyarországi regionális vízmű tervei

A Sajo menti vízműveket a vízben szegény borsodi iparvidék ellátására hozták létre. Egy évtized alatt a nagy ipari üzemeken kívül harmincöt községet kapcsolnak be a vízszolgáltatásba. A rakacsi mesterséges tó után megépítették a lábberci víztárolót, Ózd és környékének vízellátására. A borsodi regionális rendszert összekapcsolták Miskolc város hálózatával, s e körvételéssel a Miskolc-tapolcai forrásoktól Ózdig egységes rendszer jött létre. A Mátrában megépített kö-

szűrős-völgyi víztárolóval az egyik leglátogatottabb gyógyfürdő. Parad és környéke ivóvízellátását oldották meg.

A vízben szegény mátrai üdülőkörzet ellátására megépítik a csórói víztárolót. Az egymillió köbméter vizet befogadó mesterséges tengerszem megoldja a „lytatetői és a keketetői üdülőkörzetet, valamint Mátraháza környékének ellátását.

Nógrád megyében a Komrávölgyben létesítenek mesterséges tavat, amely e vidéket fogja ivóvízzel ellátni.

Idegenforgalmi gyorsmérleg

Tavaly 6,2 millió külföldi turista lépte át határainkat — közli a szilveszteri adatok rendszerezése után gyorsmérlegében a Központi Statisztikai Hivatal. A tőlés idegenforgalom 1971-ben 20 százalékkal magasabb volt a korábbi évinél. Jól többet érkeztek Ausztriából, összesen 240 ezren és az NSZK-ból 270 ezren, az USA-ból 10 százalékkal több turista látogatott hazánkba, mint egy évvel korábban. A szocialista országból is többen keresték fel

Magyarországot: Csehszlovákiából 2,8 millióan, Lengyelországból mintegy félmillióan, az NDK-ból 423 ezren, Romániából 240 ezren érkeztek. A vendégek számánál jóval erőteljesebben nőtt a szállodák, kempingek és a fizetővendégszolgálat forgalma.

Több magyar utazott külföldre: számuk tavaly egymillió-egyszázezer volt. Mintegy nyolc százalékkal több, mint egy évvel korábban. A legtöbbben Csehszlovákiába, Romániába, Ausztriába és az NSZK-ba utaztak.

HIREK

Ózd fennállásának 700. évfordulójára készül

Ózd az idén ünnepli fennállásának 700. évfordulóját. Ebből az alkalomból kiállításokon mutatják be a város történelmi hagyományait, fejlődését és kapcsolatát a kohászati üzemekkel. Kiállítják az Ózdról elszármazott képzőművészek legszebb alkotásait, és megemlékeznek a százéves vasút történetéről is.

A városközpontban felavatják Kisfaludi Strobl Zsigmond új alkotását, a kohászati emlékművet. A jubileumról ünnepi tanácsulésen emlékeznek meg; elfogadják a város új címerét, és a kohászváros díszpolgárainak emléklapketet adnak át.

A Téli ruházati vásár első napján 6,3 millió forint értékű áru talált gazdára, a Fővárosi Ruházati Bolt Vállalat értesítése szerint. Elsősorban a szövet télikabátok, férfijöltönyök, női és gyermek-szövetruhák voltak kelendőek.

Koktélpárti a Moulin Rouge-ban: francia, nyugatnémet, olasz koprodukciónban „Kékszakáll” címmel a MAFILM műtermében forgat filmet Edward Dmytryk amerikai rendező. A film férfi főszerepét Richard Burton játssza, akit a három hónapos magyarországi forgatásra elkísért felesége, Elisabeth Taylor is. A film producerei a Moulin Rouge-ban a forgatásban részt vevő külföldi művészek, a stáb tagjai és a magyar újságírók tiszteletére koktélpártit rendeztek.

SZINTE tavaszias ütemben halad a szőlőművelés a tokaj-hegyaljai szőlőkben. A szokatlanul száraz, csapadék nélküli tél eddig nem értett a tökélethez, még az úgynevezett fagyvizog helyeken sem. A rügyvizoglatok sem mutatnak rügykárosodást.

Tíz százalékkal több hazai sör kerül az idén piacra, mint a múlt évben, összesen 5 400 000 hektoliter. A nyár közepén az új Borsod mezei sörgyár is megkezdte termelését, bár teljes kapacitással csak a következő évtől üzemel. Ebben az évben előreláthatóan egymillió hektoliter importőr is érkezik, a sörrelátás azonban — főként a nyári melegben — az idén sem lesz zökkenőmentes.

JÁRVÁNYVESZÉLYT rejtenek magukban — az Egészségügyi Világszervezet jelentése szerint — az újonnan épített hatalmas, trópusi víztárolók. A duzzasztókban — különösen Afrikában — robbanásszerűen elszaporodott vízi növényzet, rozavok, csigák, illetve az ezek által terjesztett betegségek, például a malária újabb terjedése, határozott intézkedéseket kíván.

Magyar világszabadalom: lélegző műbőr

A Pamuttextil Művek székesfehérvári gyárában márciusban megkezdik a „sytel” nevű lélegző műbőr gyártását; a vállalat technikusai, Szabó György és Tóth Sándor világszabadalma alapján állítják elő.

A poliuretánhabot textilanyaggal társítják, s az így nyert műbőr jobb tulajdonságokkal rendelkezik a jelenleg ismerteknél. Az új anyag nem „izzad”, tehát ruházatnak és bútorbevonatnak egyaránt kitűnő. A székesfehérvári gyárban már készülnek a textilbőrminták. 1973-ban hárommillió méter „sytel” kerül az üzletekbe.

Intézkedések, feladatok az öntözéses gazdálkodás fellendítésére

Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszternek, valamint Dégen Imre államtitkárnak, az Országos Vízügyi Hivatal elnökének vezetésével együttes ülést tartott a MEM miniszteri értekezlete és az OVH kollégiuma: az öntözés és a mezőgazdasági vizgazdálkodás időszaki kérdéseit vitatták meg.

Az értekezleten megállapították, hogy 1971-ben hazánkban összesen 465 000 hektár öntözésére voltak meg a műszaki feltételek. A lehetőségeket azonban a mezőgazdasági nagyüzemek nem használták ki; tavaly összesen csak 205 000 hektáron folytattak öntözéses gazdálkodást. Az öntözőgépek javítása és a szerelvények pótlása szintén elmaradt a követelményektől; az öntözőgépek-állományunk alig több mint 10 százalékat állították munkába a legutóbbi három évben. A többi berendezés három évnél lényegesen régebbi.

Növelték a termelők érdekeltségét a zöldségtermesztésben

Egész sor intézkedés látott az elmúlt hónapokban napvilágot a zöldségtermesztés fellendítésére. Jó hatása már több vonatkozásban érezhető. Paradicsomból például január 31-ig az ipar és a felvásárlók annyira kötötték szerződést, mint amennyire tavaly összesen. Ezután már minden egyes újabb szerződés többletet jelent, ami végső soron a piacokon realláloódik majd. Ezenyit jelentett, hogy a konzervipar kilónként átlagosan 30 fillérrel növelte a paradicsom felvásárlási árát. Többet kapnak a termelők a zöldbabért és a fűszerpaprikáért is. A főbb zöldségnövényekre hazánkban az idén védőár van érvényben, amelynek kevesebb-

Az együttes ülésen megállapították, hogy a talajok vízkészlete az idén — az eddigiek szerint — az elmúlt évinél is kedvezőtlenebb, hiszen az egyébként is szűkös csapadékmennyiségből már eddig is 270 milliméter hiányzik. Eppen ezért egész sor tennivaló van az öntözés fellendítésére. Az öntözőgazdaságoknak, a vízügyi szervezeteknek, a kereskedelemben már most fel kell készülnie az öntözési szezonra. Mindenekelőtt ki kell javítani az öntözőgépeket, és üzemképes állapotba kell hozni a csatornákat, csökutakat. Intézkedéseket kell tenni a víztárolási lehetőségek kihasználására. Az idén a vízügyi szervek — a mezőgazdasági üzemek megbízásából — béröntözést is vállalnak. Az értekezleten azt is hangsúlyozták, hogy az öntözéssel kapcsolatos előírások megszegése esetén a jövőben az eddiginél következetesebben kell alkalmazni a törvény által előírt szankciókat.

bet nem adhat egyetlen szerződő sem a termelőnek, s ez biztonságot jelent.

Ahhoz, hogy a korai piaci ellátás is zavartalanabb legyen, a mezőgazdasági nagyüzemek 30 százalékos állami támogatással építhetnek növényházakat és létesíthetnek fóliasátras kertészeteket. A kistermelők is nagyobb kedvezményeket kapnak; főképpen a műtrágya-, a növényvédőszer- és a kispéllátás javul 1972-ben. A jelenlegi ötéves tervben 33 000 hektár a legkorszerűbb zöldségtermesztési eljárásra rendezkednek be, főként a konzervipar kiszolgálására. Ezzel akarják elejét venni, hogy a konzervipar „elszívja” a piacról az árut.